

1991-2016

CASE – Centrum Analiz Społeczno-Ekonomicznych
CASE – Center for Social and Economic Research

Polityka gospodarcza i otoczenie międzynarodowe a stan finansów publicznych w Polsce. Scenariusze

146. Seminarium mBank-CASE

Aleksander Łaszek
FOR

20/10/2016

Plan prezentacji:

- Wstęp: koniunktura na świecie a wzrost gospodarczy w Polsce
- 1. Strukturalne wyzwania przed polską gospodarką
- 2. Stan finansów publicznych
- 3. Polityka gospodarcza rządu
- Podsumowanie

Chciałem podziękować za pomoc w przygotowaniu prezentacji Rafałowi Trzeciakowskiemu.

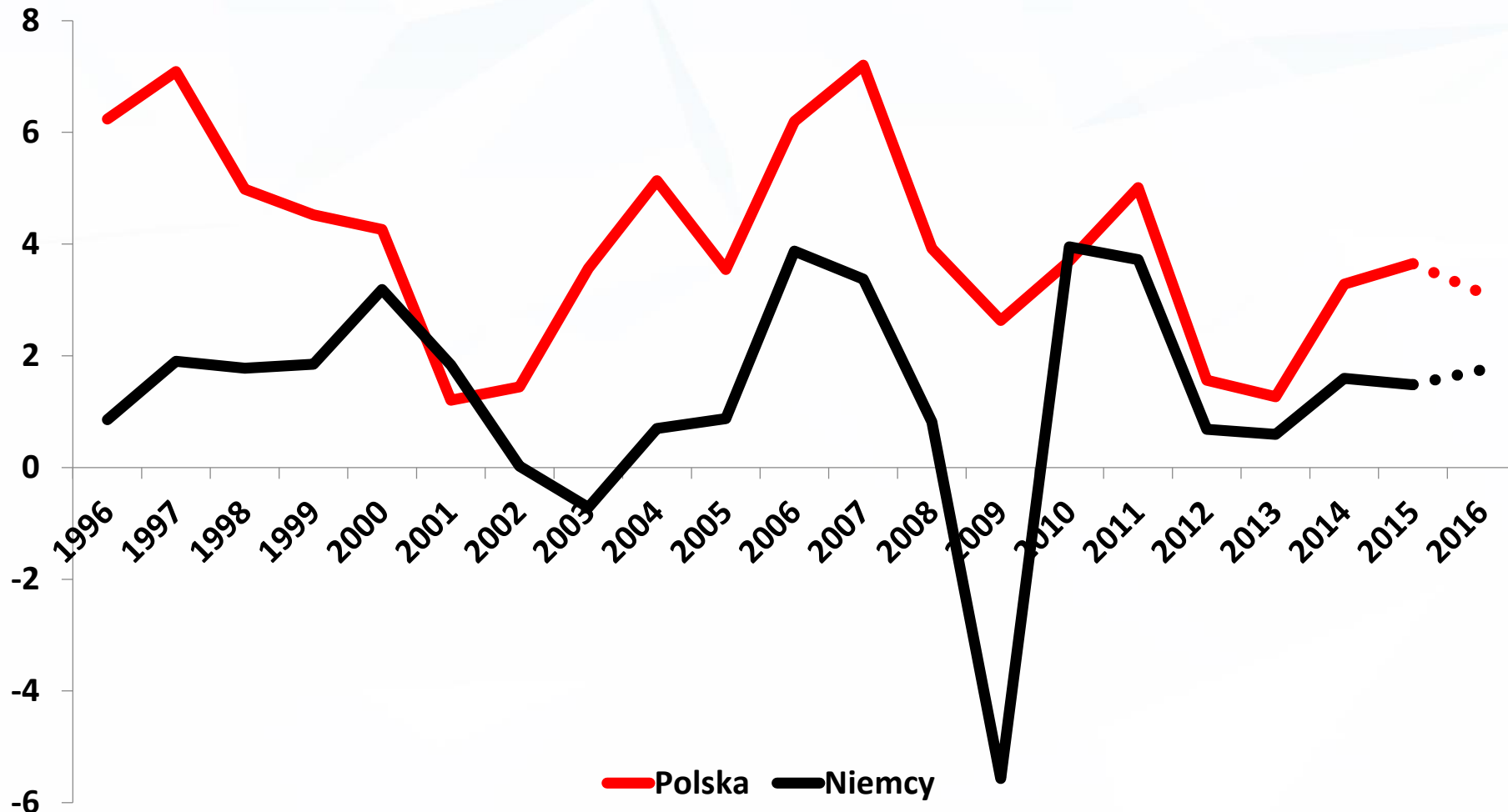
Plan prezentacji:

- **Wstęp: koniunktura na świecie a wzrost gospodarczy w Polsce**
- 1. Strukturalne wyzwania przed polską gospodarką
- 2. Stan finansów publicznych
- 3. Polityka gospodarcza rządu
- Podsumowanie

Tempo wzrostu PKB Polski silnie zależy od koniunktury w światowej gospodarce i u naszych głównych partnerów.

Tempo wzrostu PKB

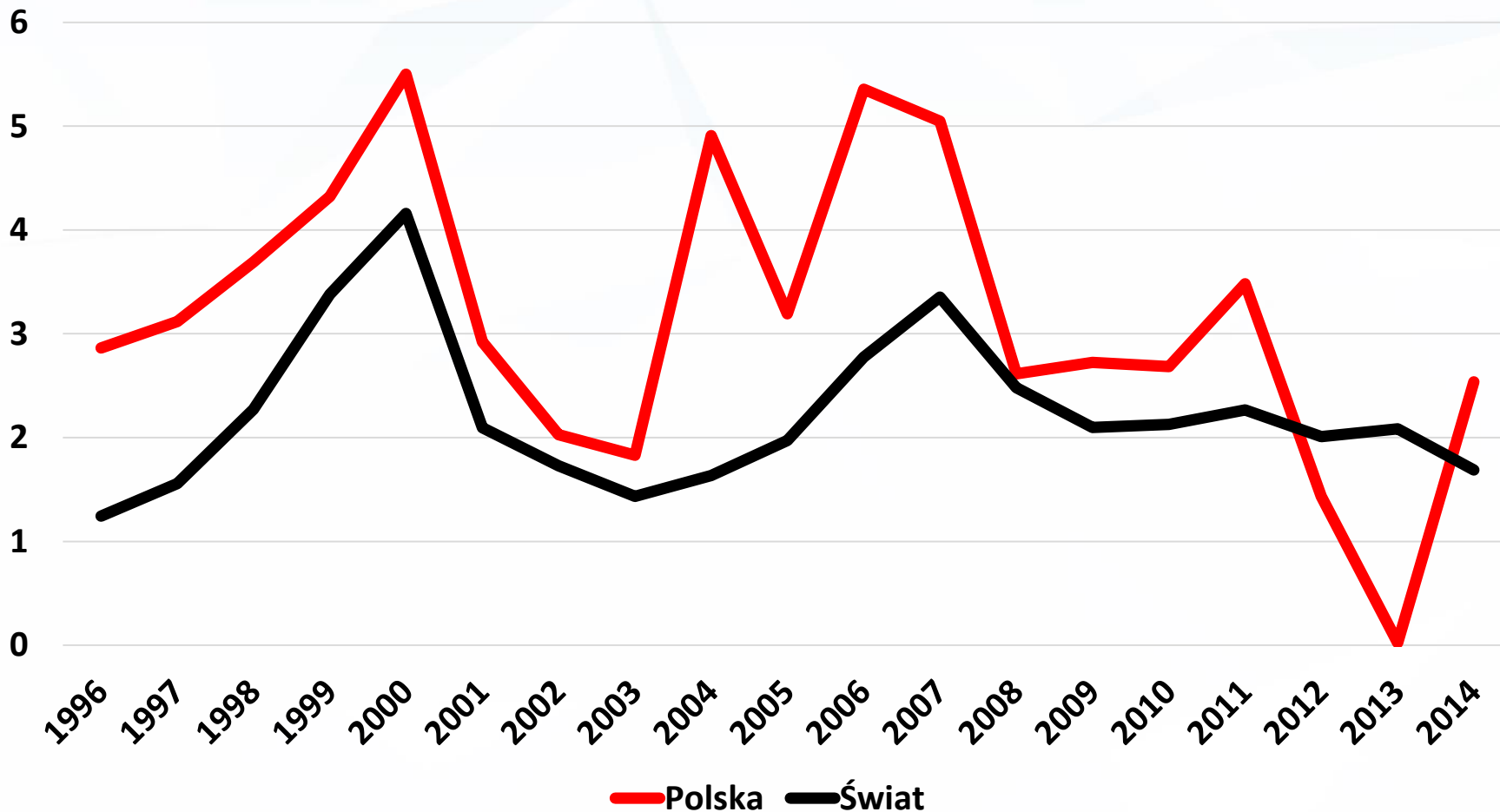
Tempo wzrostu PKB w %; 2016 rok - prognoza

Napływ bezpośrednich inwestycji zagranicznych do Polski silnie zależy od koniunktury w światowej gospodarce i u naszych głównych partnerów.

Napływ bezpośrednich inwestycji zagranicznych

W procentach PKB

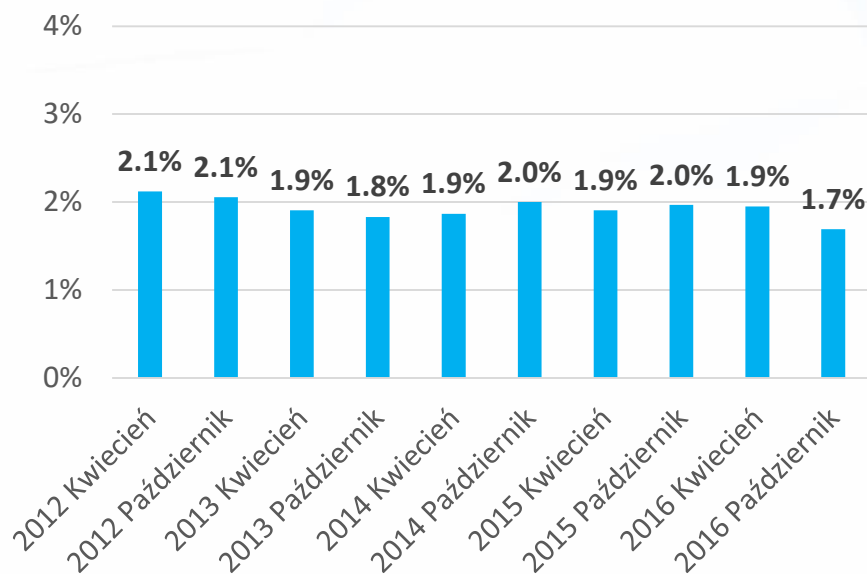

Wzrost gospodarczy na świecie systematycznie rozczarowuje. Problemy gospodarki chińskiej, Brexit i rosnąca fala populizmu zwiększają ryzyko kolejnych rewizji prognoz światowego wzrostu gospodarczego.

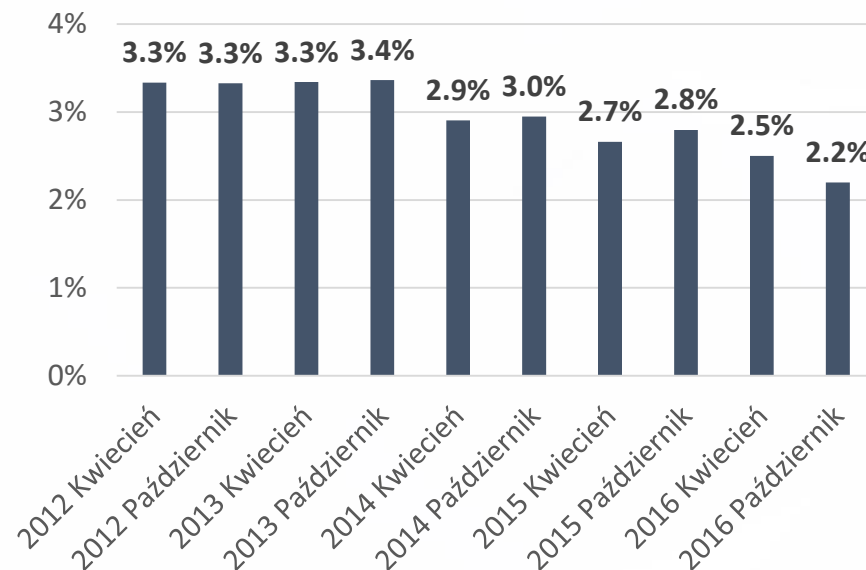
Tempo wzrostu PKB

Tempo wzrostu PKB w %; 2017 rok w kolejnych rundach prognoz

Unia Europejska

Stany Zjednoczone

Plan prezentacji:

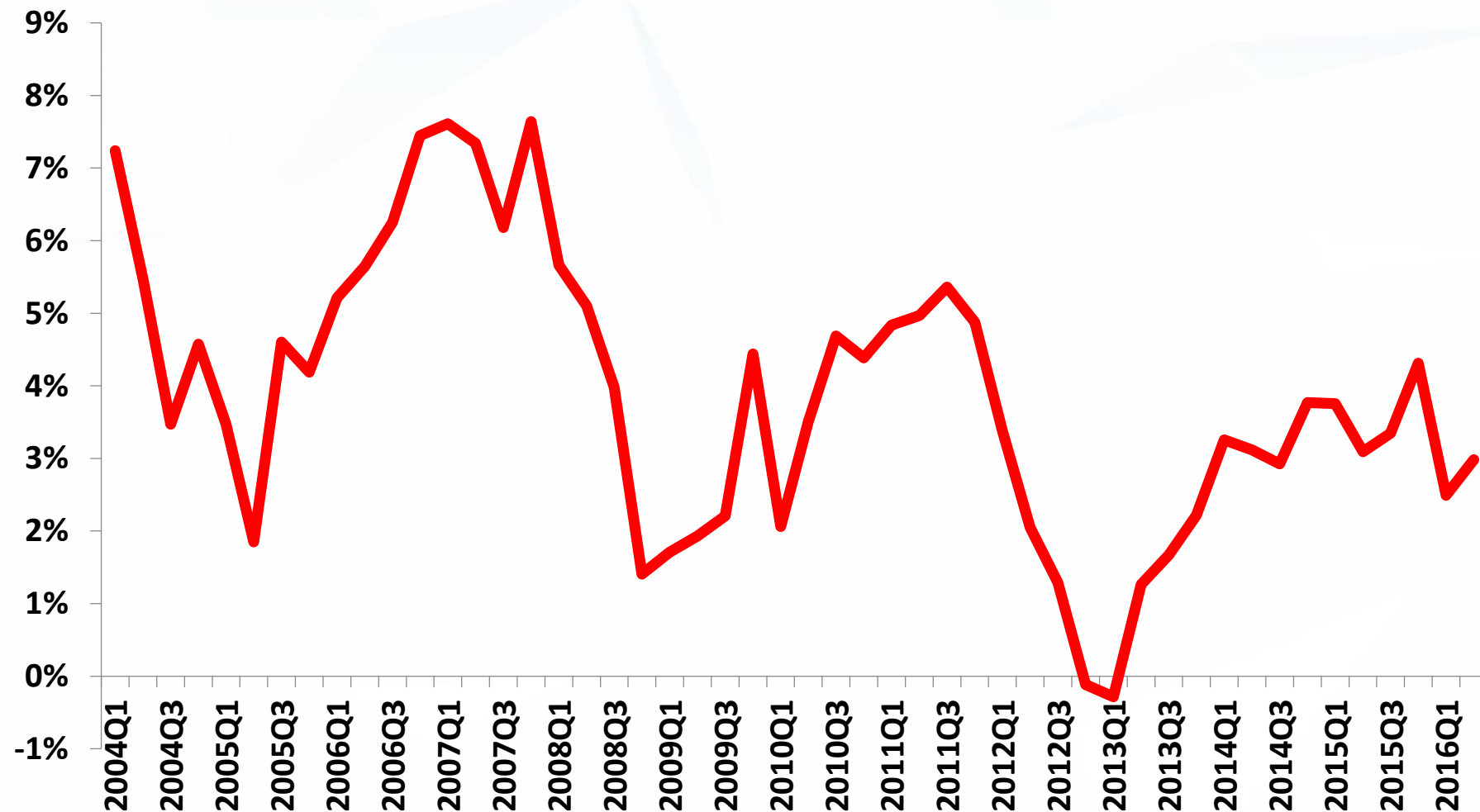
- Wstęp: koniunktura na świecie a wzrost gospodarczy w Polsce
- **1. Strukturalne wyzwania przed polską gospodarką**
- 2. Stan finansów publicznych
- 3. Polityka gospodarcza rządu
- Podsumowanie

1. Strukturalne wyzwania: słabnący wzrost potencjalny

Niezależnie od sytuacji na świecie słabnie też potencjalny wzrost polskiej gospodarki. Z każdym kolejnym cyklem tempo wzrostu gospodarczego w Polsce słabnie.

Tempo wzrostu PKB

Tempo wzrostu PKB kwartał do kwartału analogicznego okresu roku poprzedniego

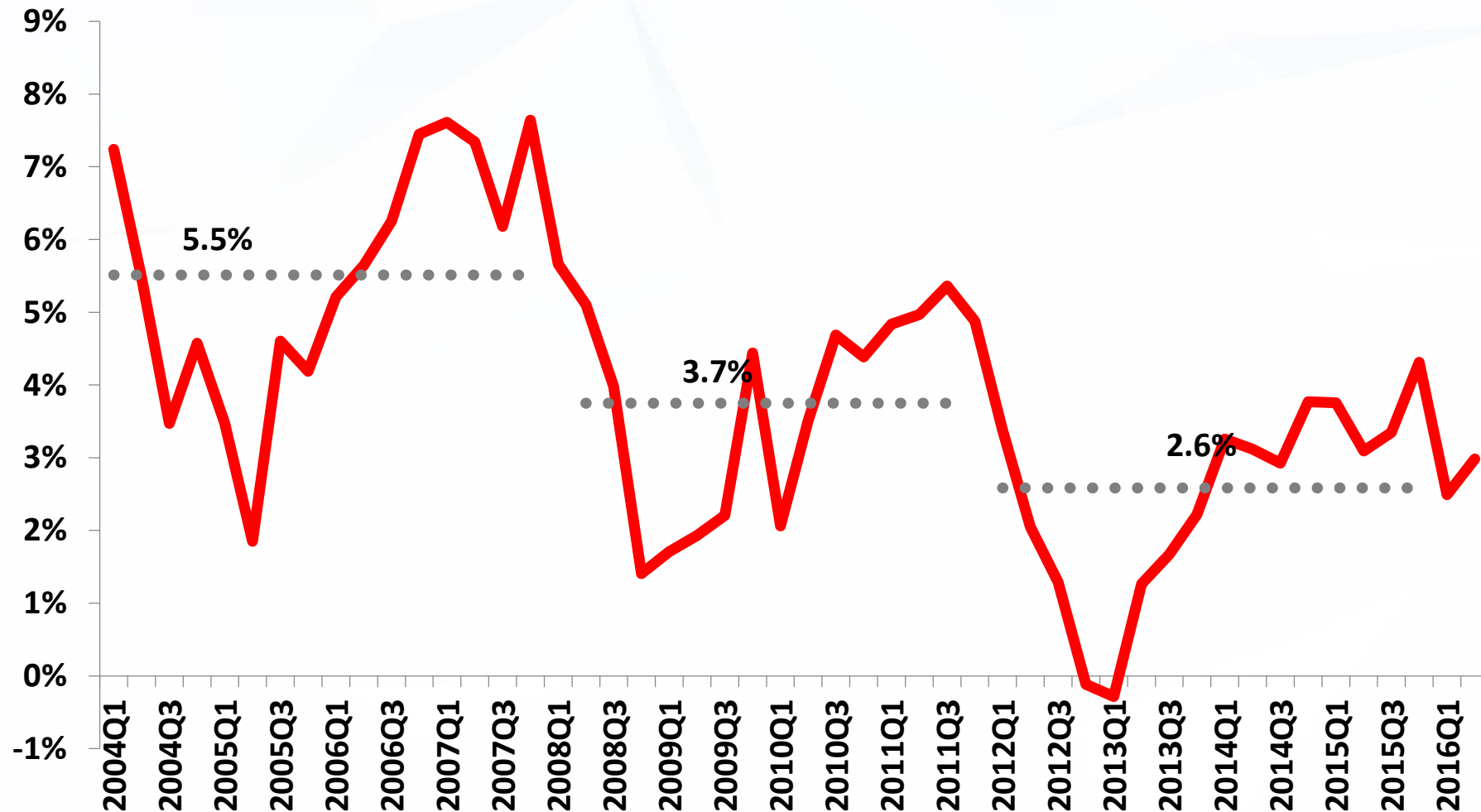

1. Strukturalne wyzwania: słabnący wzrost potencjalny

Niezależnie od sytuacji na świecie słabnie też potencjalny wzrost polskiej gospodarki. Z każdym kolejnym cyklem tempo wzrostu gospodarczego w Polsce słabnie.

Tempo wzrostu PKB

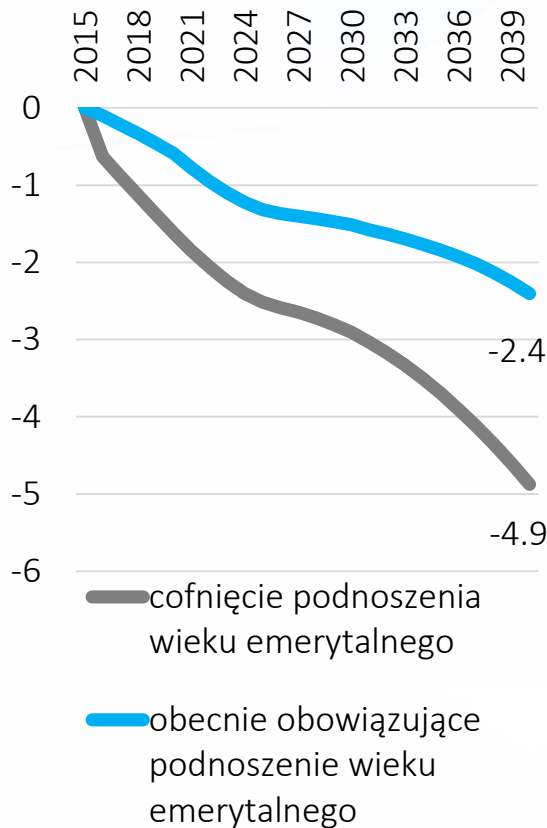
Tempo wzrostu PKB kwartał do kwartału analogicznego okresu roku poprzedniego

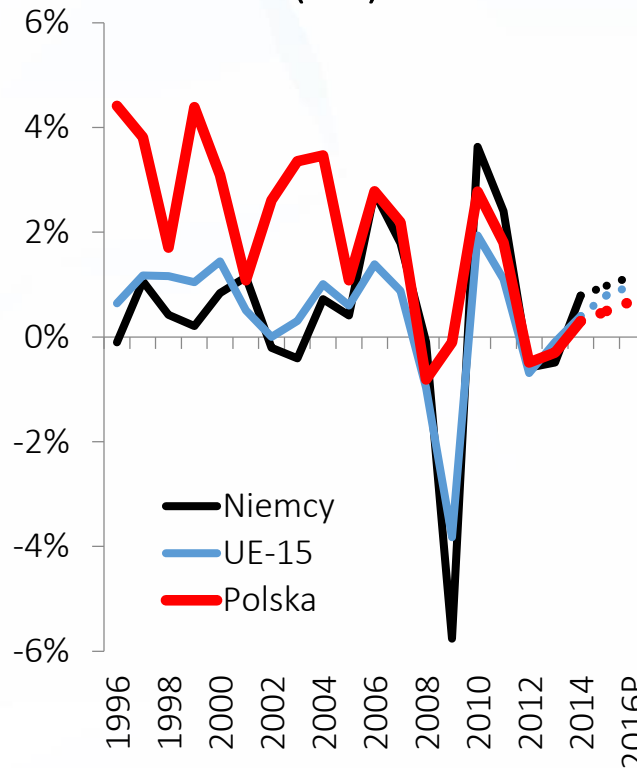
1. Strukturalne wyzwania: słabnące źródła wzrostu

Za spadającym tempem wzrostu PKB potencjalnego stoją czynniki strukturalne: starzenie się społeczeństwa, malejące tempo wzrostu produktywności i niska stopa inwestycji.

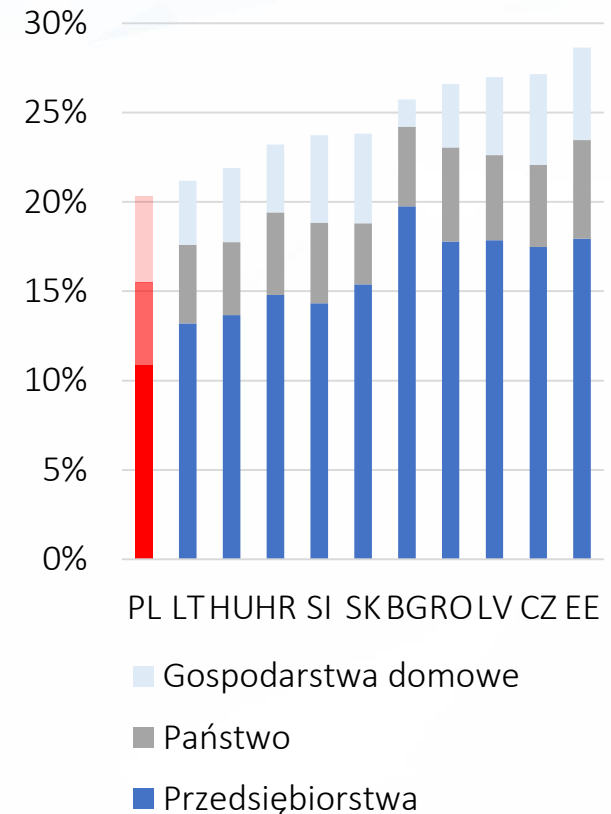
Zmiana liczby osób w wieku produkcyjnym (mln)

Tempo wzrostu produktywności (TFP)

Stopa inwestycji (%PKB) 2005-2014

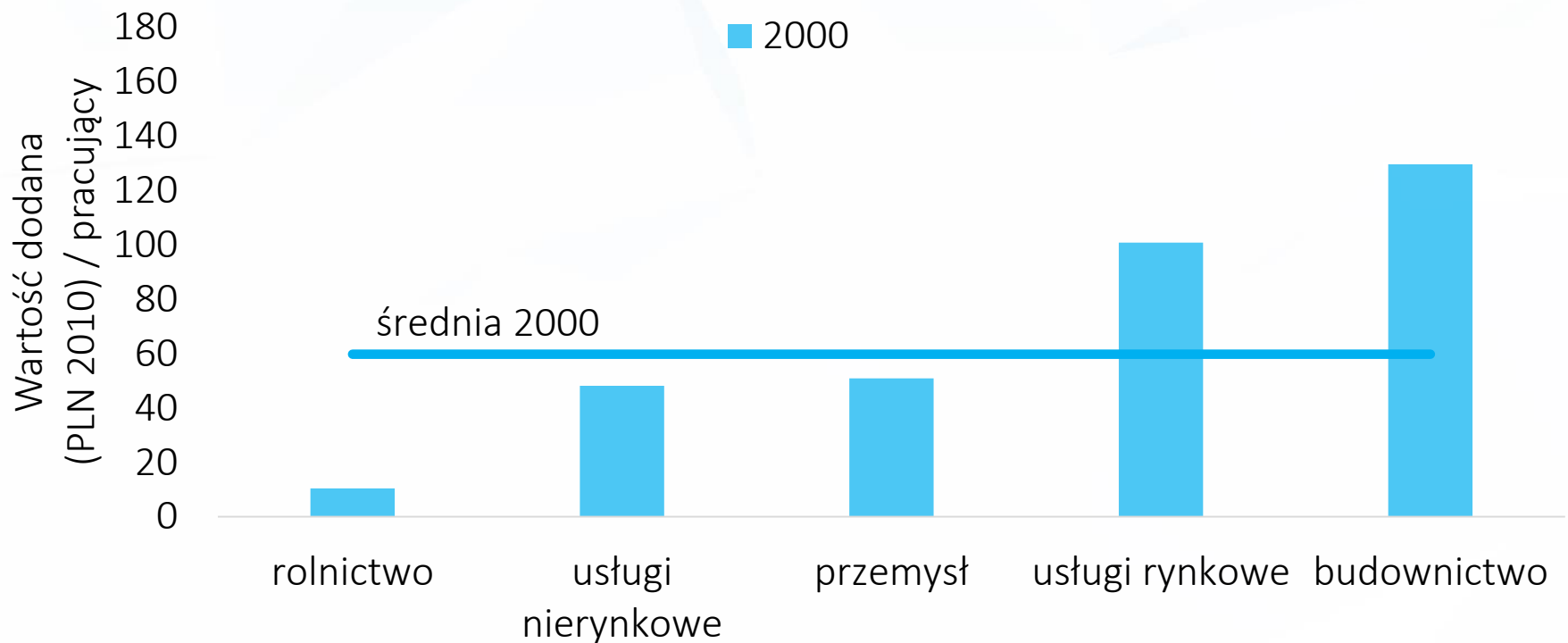

1. Strukturalne wyzwania: mniejsze przepływy między sektorami

Dotychczas szybki wzrost PKB był możliwy dzięki przepływowi pracowników z niewydajnego przemysłu i rolnictwa do szybko rozwijających się usług.

Produktywność pracy

Produktywność pracy (łącznie efekt TFP i kapitału na pracującego)

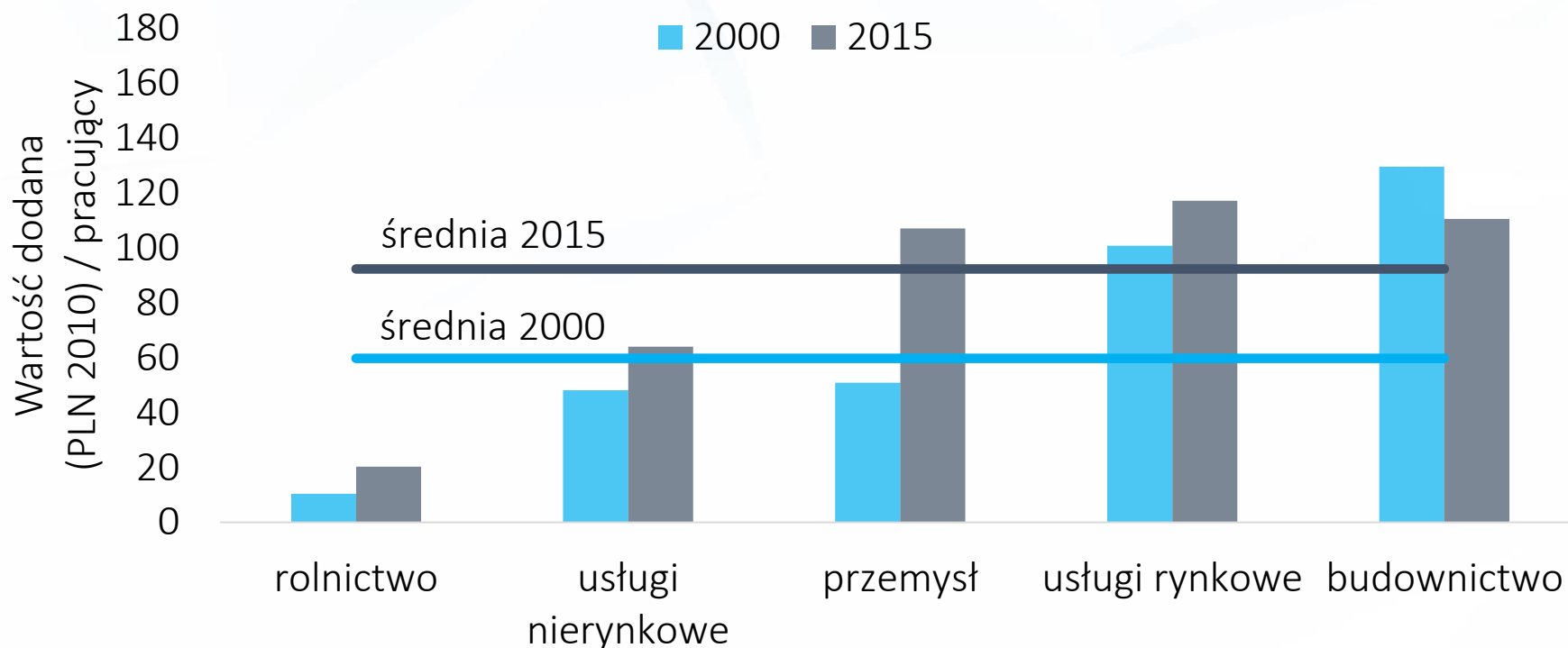

1. Strukturalne wyzwania: mniejsze przepływy między sektorami

Jednak obecnie różnice w produktywności między przemysłem a usługami rynkowymi już zanikły. W tyle pozostaje przede wszystkim rolnictwo.

Produktywność pracy

Produktywność pracy (łączy efekt TFP i kapitału na pracującego)

- **Ponad 40 mld zł subsydiów i preferencji zniechęca do opuszczania rolnictwa**

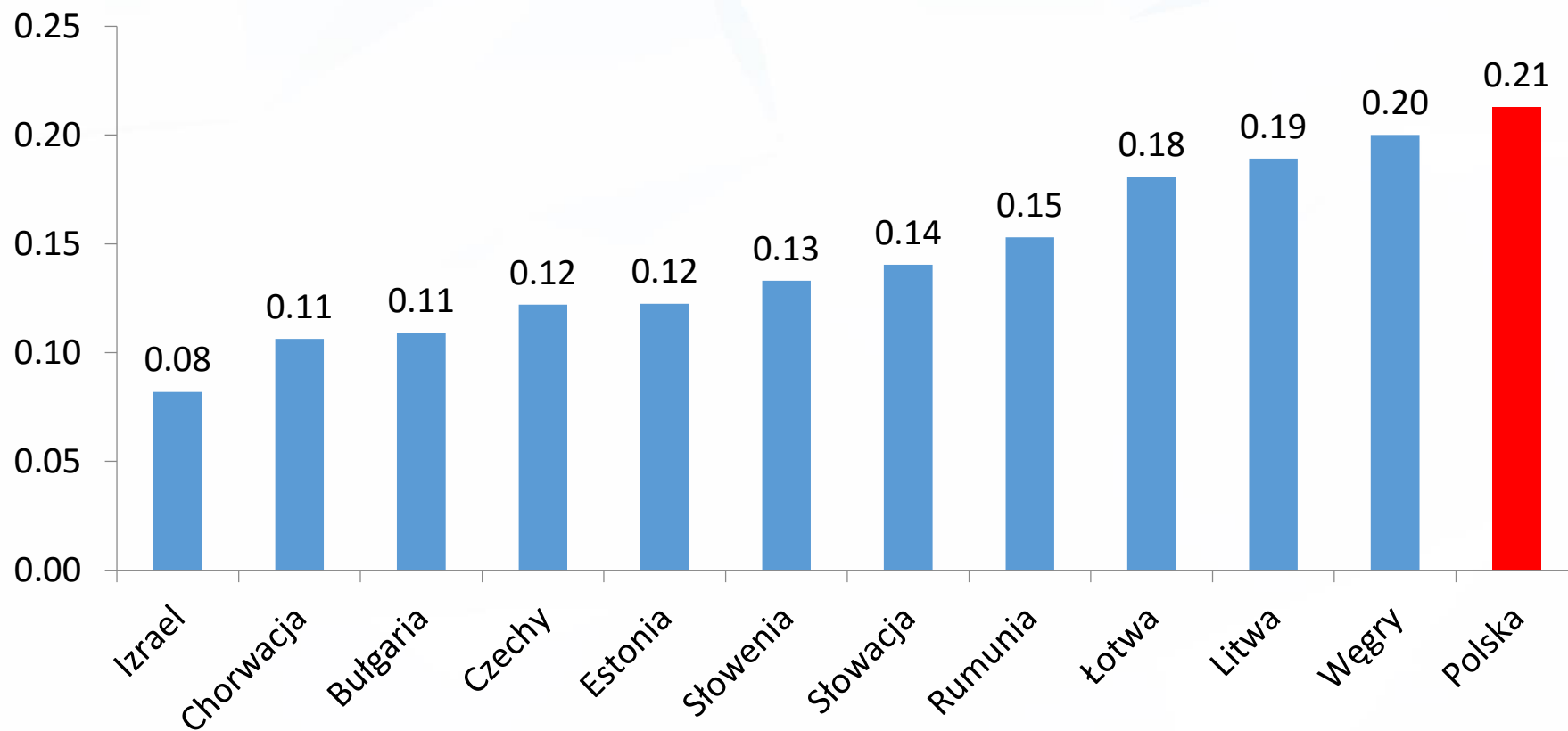
- **Wysoki klin podatkowy oraz brak mieszkań na wynajem utrudnia zmianę zawodu i miejsca zamieszkania**

1. Strukturalne wyzwania: za mało konkurencji

Bariery ograniczające konkurencję sprawiają, że w Polsce funkcjonują obok siebie bardzo wydajne i niewydajne firmy, ze szkodą dla wzrostu gospodarczego.

Zróżnicowanie produktywności przedsiębiorstw w państwach regionu

Współczynnik zmienności logarytmu przychodów na pracownika 2013

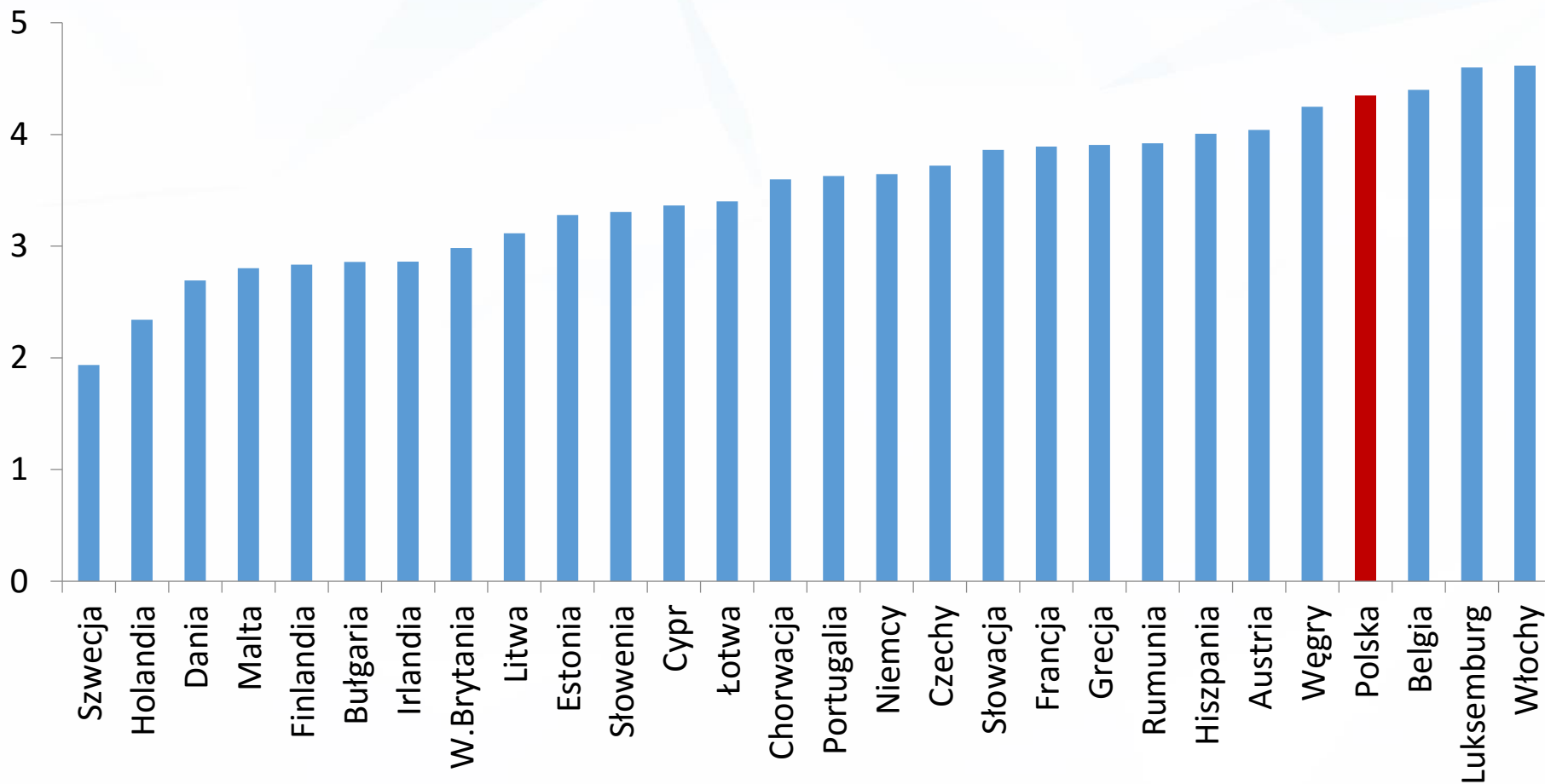

1. Strukturalne wyzwania: regulacje ograniczające konkurencję

Mniej wydajne firmy są chronione m.in. przez regulacje ograniczające konkurencję, co jest szczególnie widoczne w usługach.

Ograniczenia konkurencji w usługach

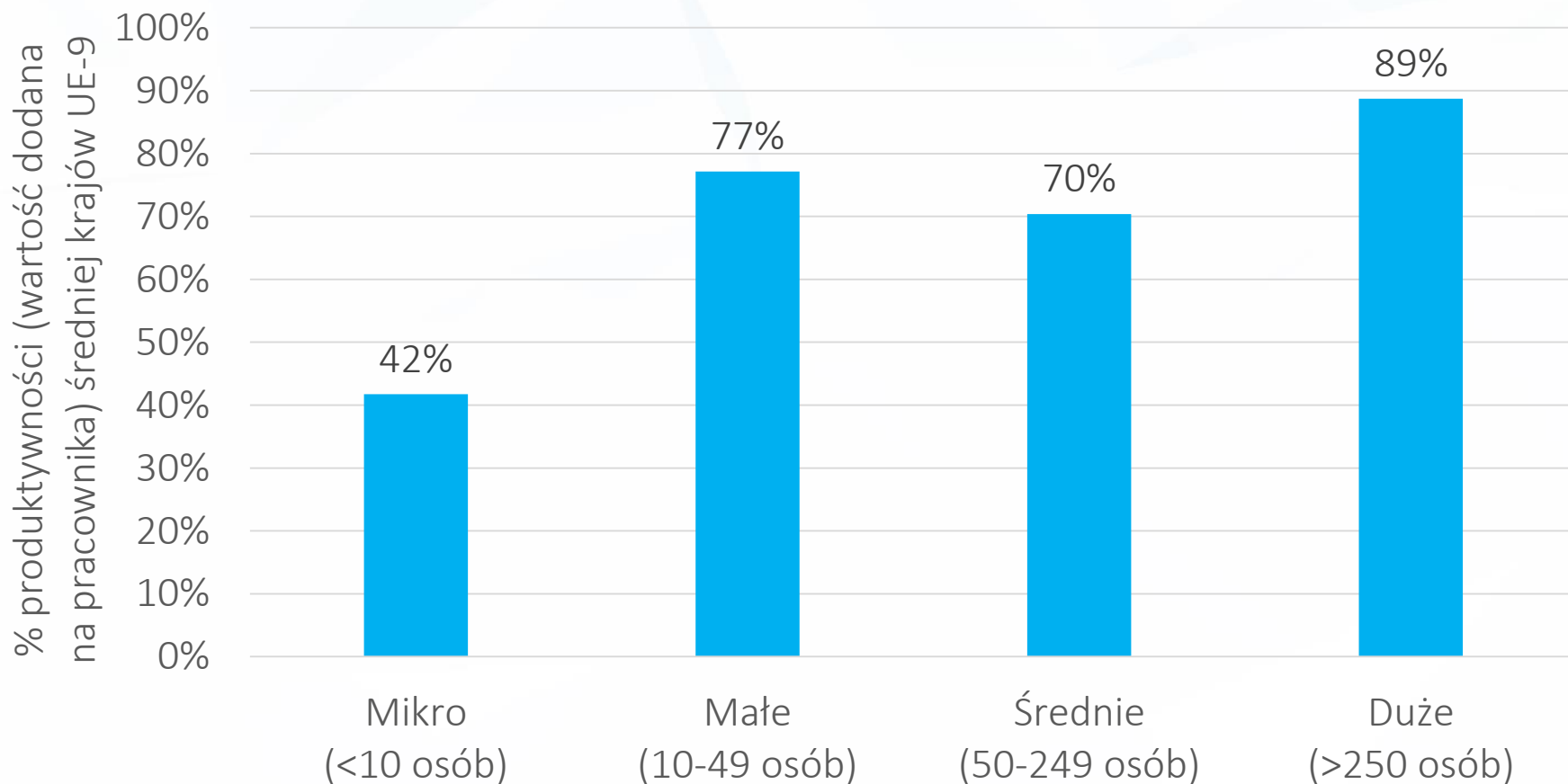
PMR – subindeks ograniczeń konkurencji w usługach 2013 r. (wyższa wartość – silniejsze antyrynkowe regulacje)

Szczególnie na tle zachodnich odpowiedników negatywnie wyróżniają się polskie mikroprzedsiębiorstwa.

Produktywność pracy w przedsiębiorstwach różnej wielkości

Odsetek produktywności (wartości dodanej na pracownika) firm krajów UE-9 w 2014 roku, po uwzględnieniu różnic w poziomie cen; *UE-9 to stare państwa członkowskie bez Grecji, Hiszpanii, Włoch, Portugalii, Luxemburga i Irlandii.*

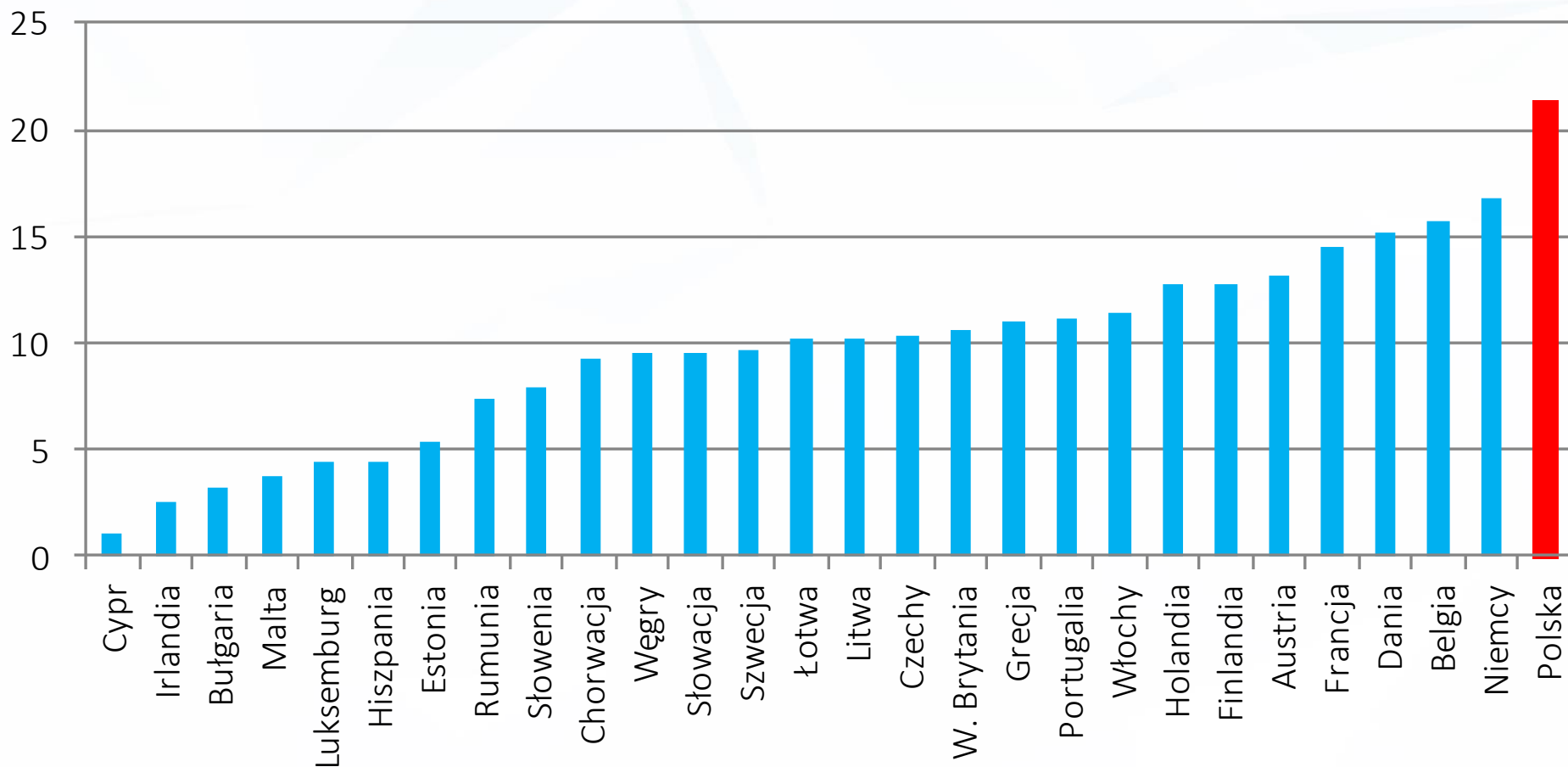

1. Strukturalne wyzwania: skomplikowane i nieprzewidywalne podatki

Nieprzewidywalny charakter prawa, w szczególności podatkowego, zniechęca przedsiębiorstwa do wzrostu.

Złożoność regulacji podatkowych jako bariera dla biznesu

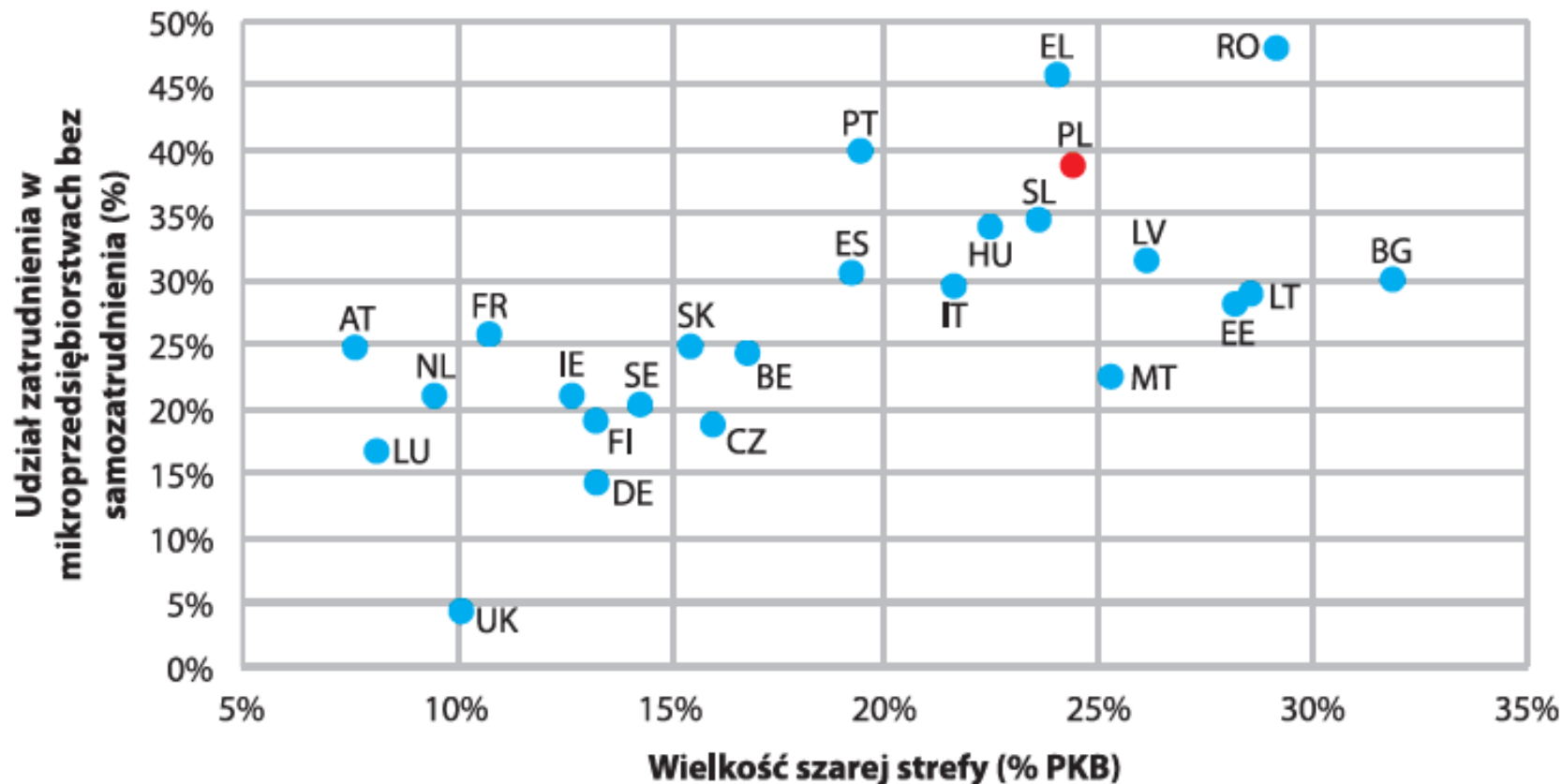
Wyniki badań ankietowych w państwach UE 2015 roku

1. Strukturalne wyzwania: szara strefa

W warunkach nieprzewidywalnych zmian przepisów oraz niesprawnych sądów może się optać pozostając małym i działać częściowo w szarej strefie.

Wielkość szarej strefy a udział zatrudnienia w mikroprzedsiębiorstwach

Plan prezentacji:

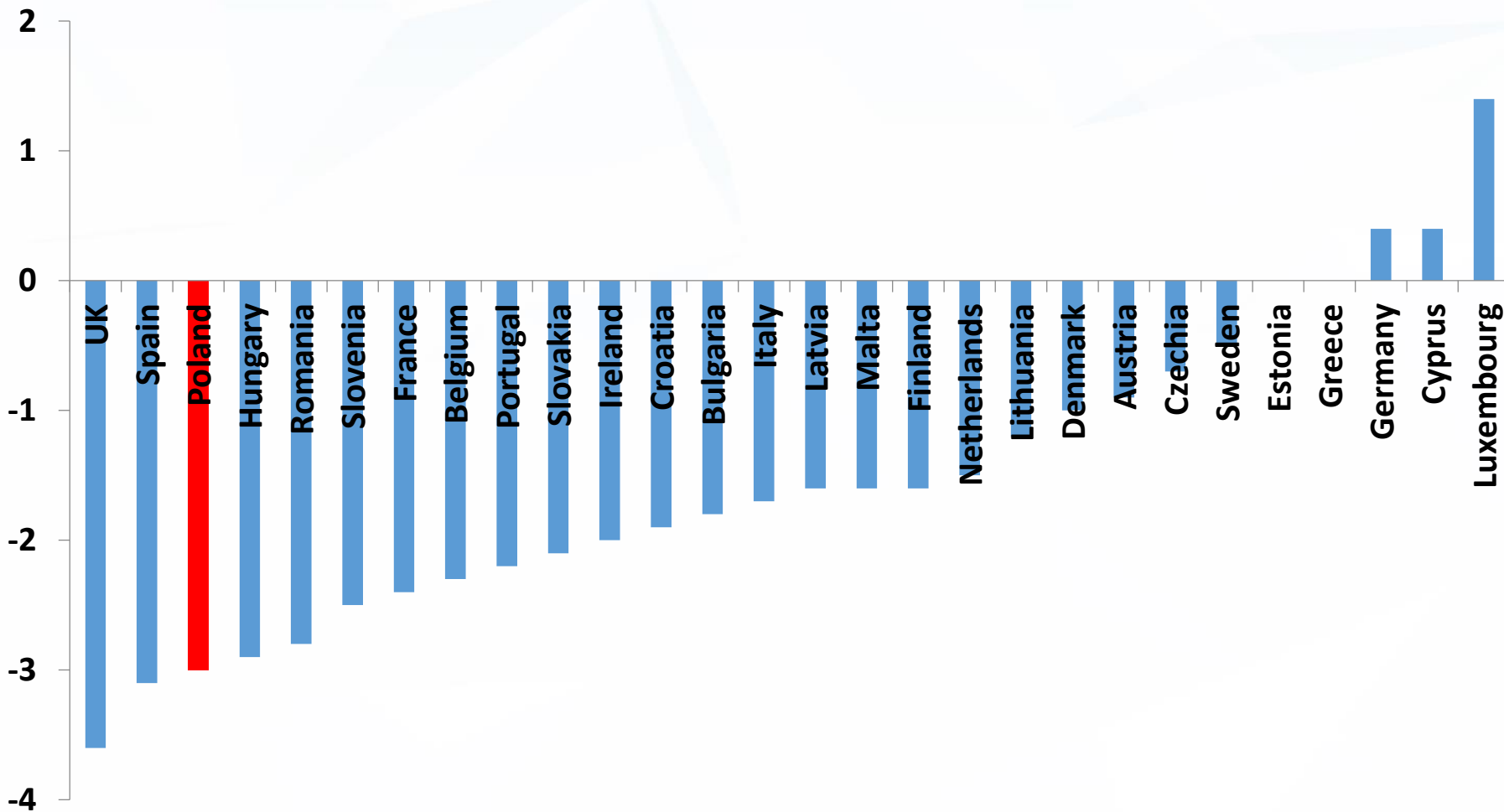
- Wstęp: koniunktura na świecie a wzrost gospodarczy w Polsce
- 1. Strukturalne wyzwania przed polską gospodarką
- **2. Stan finansów publicznych**
- 3. Polityka gospodarcza rządu
- Podsumowanie

2. Stan polskich finansów publicznych

Strukturalnym problemem Polski jest niska stopa oszczędności, na którą wpływa też permanentny deficyt sektora finansów publicznych.

Deficyt sektora finansów publicznych w 2016 (UE-28)

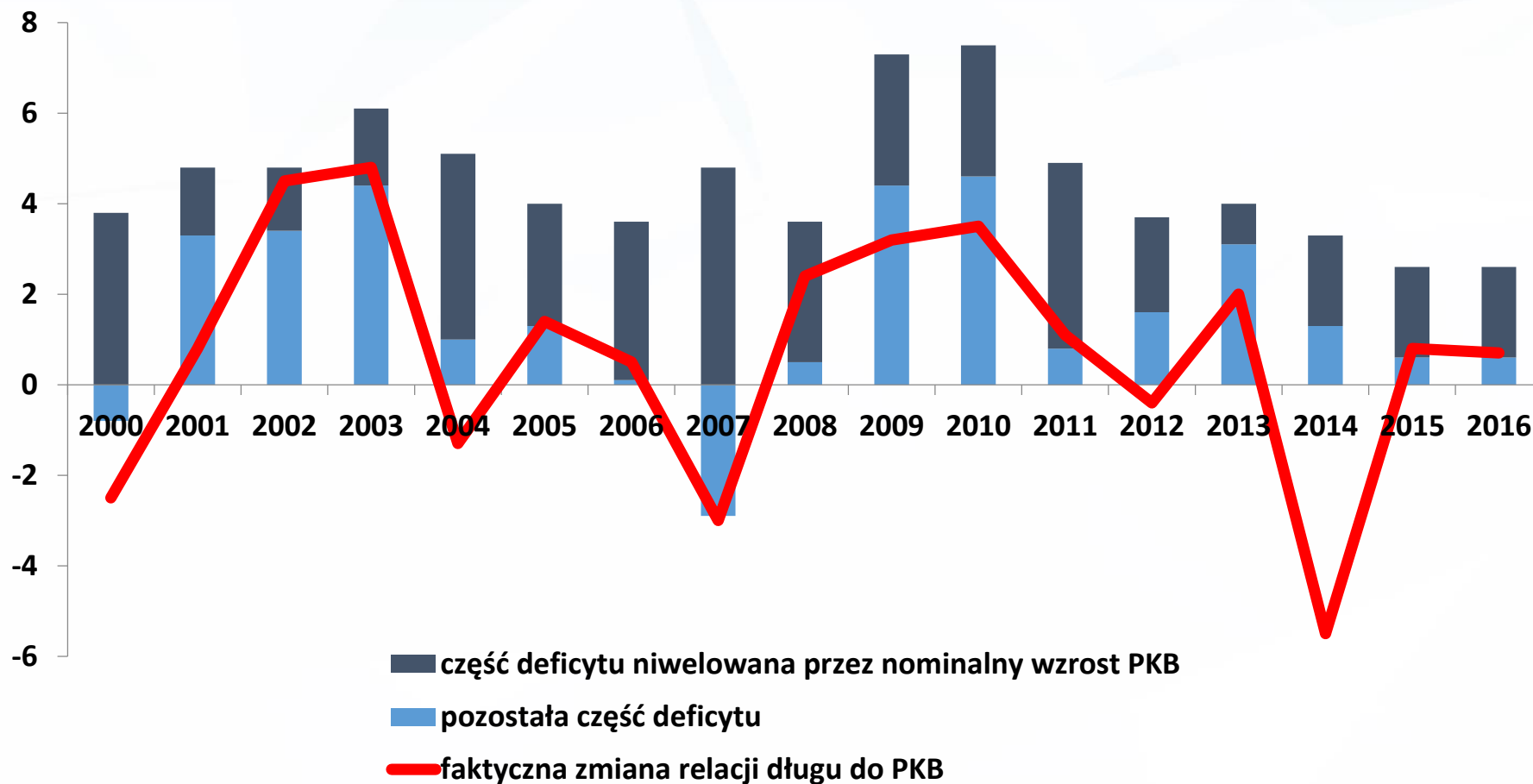
Deficyt jako % PKB

Dotychczas szybki wzrost nominalnego PKB hamował narastanie długu publicznego w relacji PKB. Od 2000 roku nominalny wzrost PKB zmniejszał relację długu do PKB przeciętnie o 2.6 pkt. proc. rocznie.

Wpływ na deficytu na zmiany relacji długu publicznego do PKB

punkty procentowe

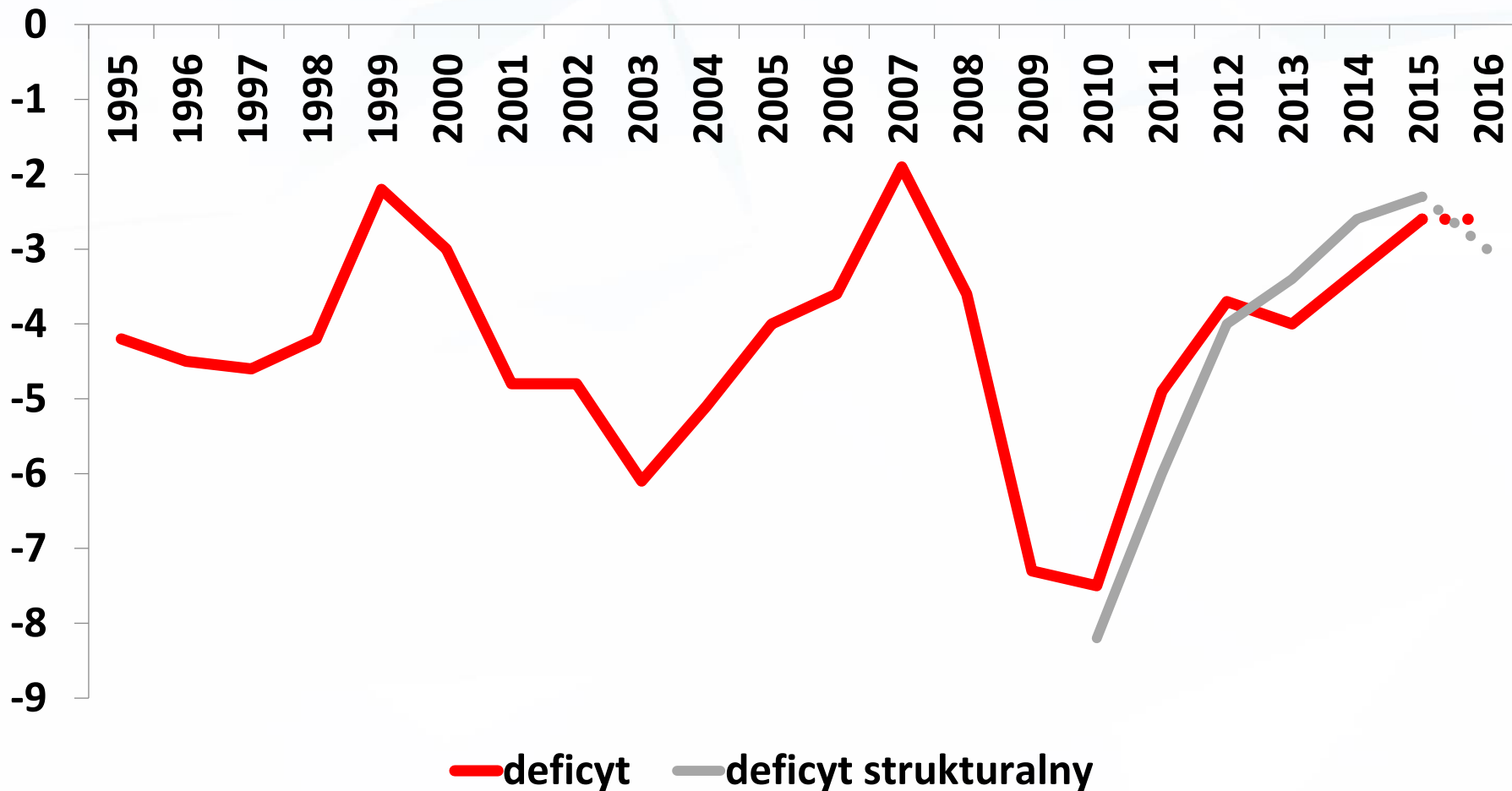

2. Stan polskich finansów publicznych

Po osiągnięciu rekordowego poziomu w 2010 roku deficyt sektora finansów publicznych był stopniowo ograniczany do 2015 roku.

Deficyt sektora finansów publicznych

% PKB; prognoza na 2016 z prognozy wiosennej Komisji Europejskiej

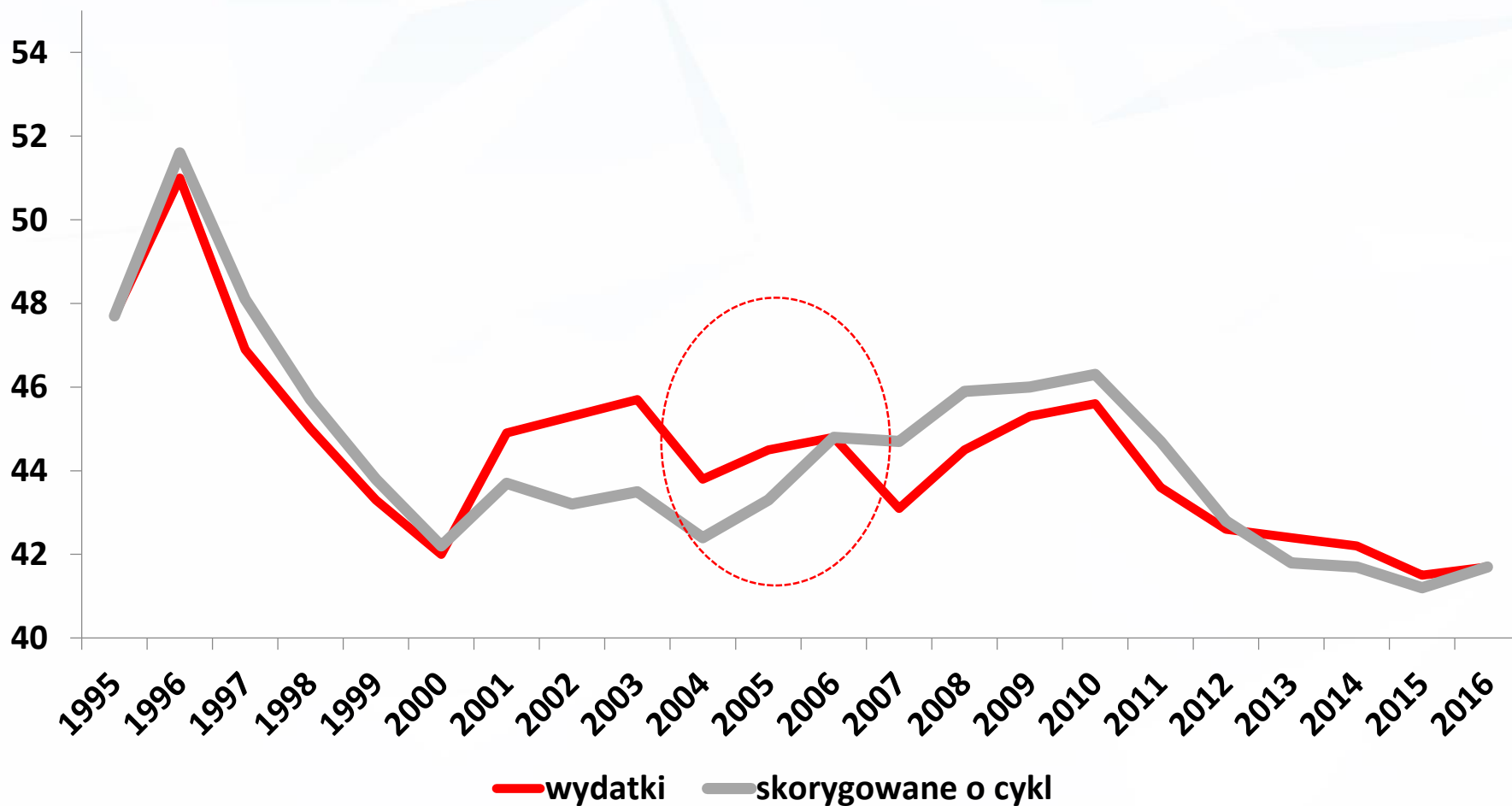

2. Stan polskich finansów publicznych

Organicznie deficytu po 2010 roku wynikało przede wszystkim z obniżenia wydatków publicznych w relacji do PKB.

Wydatki publiczne

Wydatki publiczne jako % PKB 1995-2017, prognozy KE

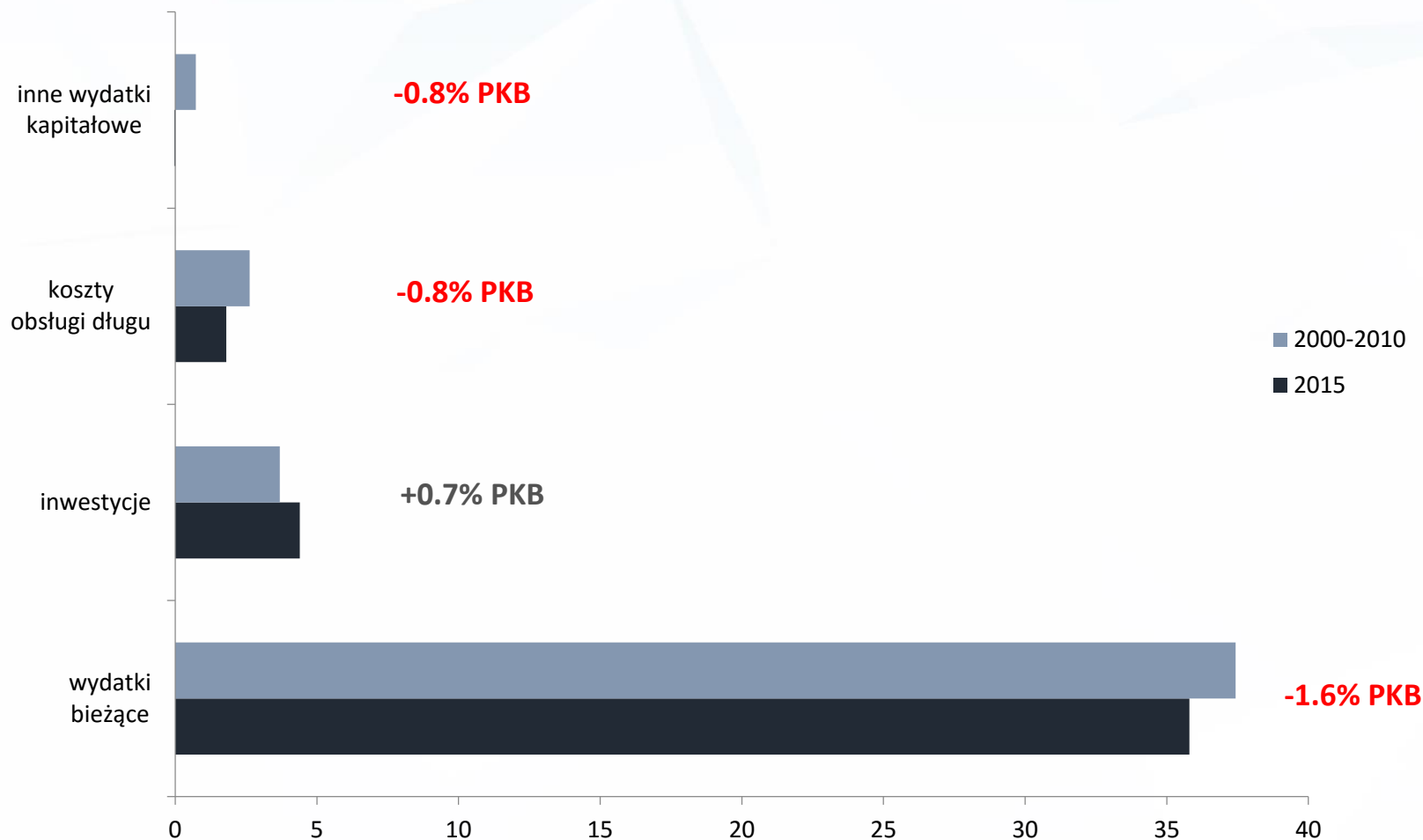

2. Stan polskich finansów publicznych

Za spadkiem wydatków publicznych stoi przede wszystkim spadek wydatków bieżących. Trzeba jednak pamiętać, że spadek kosztów obsługi długu nie musi być trwały.

Struktura wydatków publicznych w 2015 roku vs. średnia z lat 2000-2010

Wydatki publiczne jako % PKB

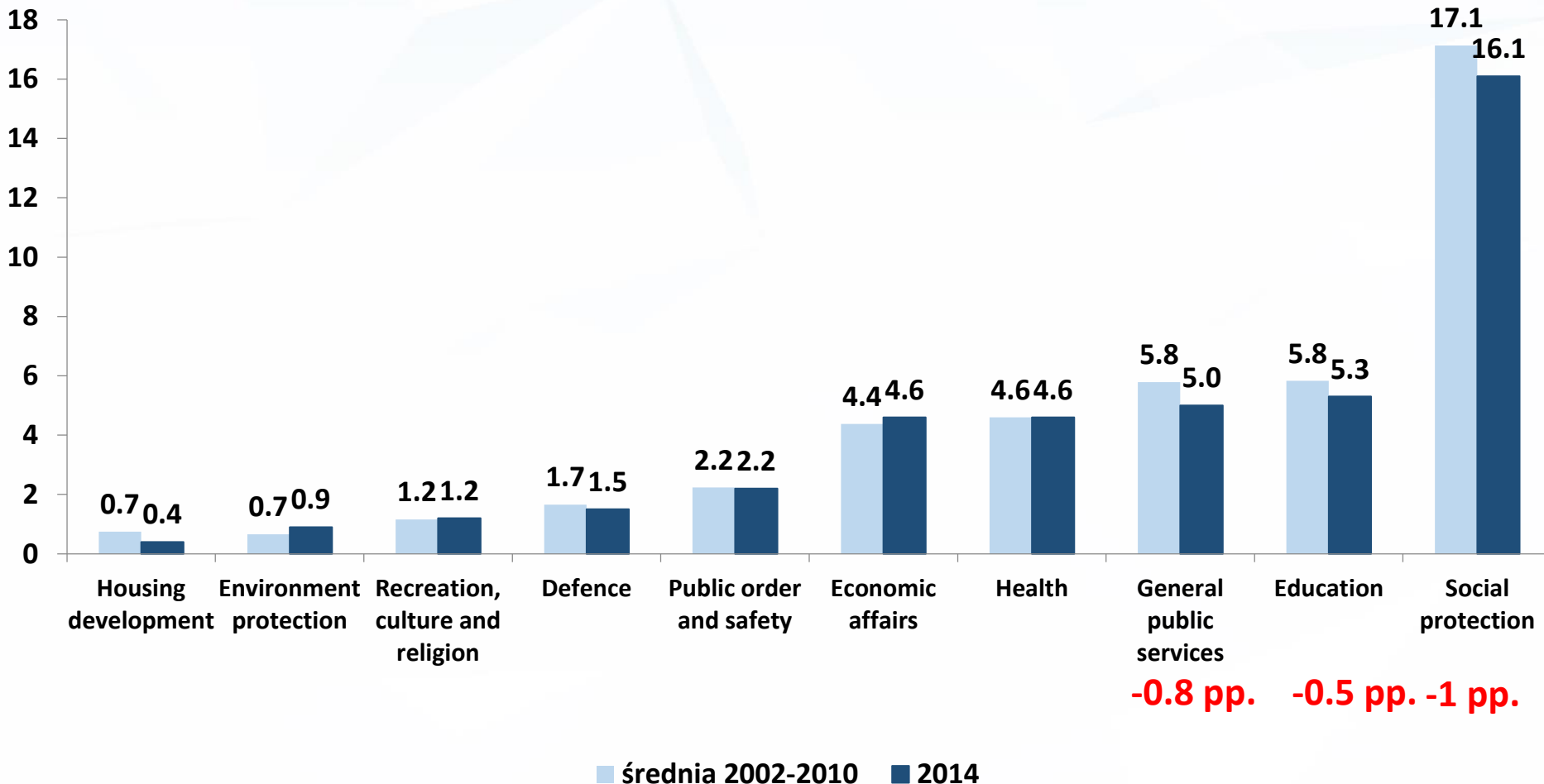

2. Stan polskich finansów publicznych

Spadek wydatków dotyczył przede wszystkim wydatków na politykę socjalną (emerytury i renty) oraz ogólne usługi publiczne (odsetki od długu) i edukację (podstawówki i gimnazja).

Struktura wydatków publicznych w 2014 roku vs. średnia z lat 2002-2010

Wydatki publiczne jako % PKB

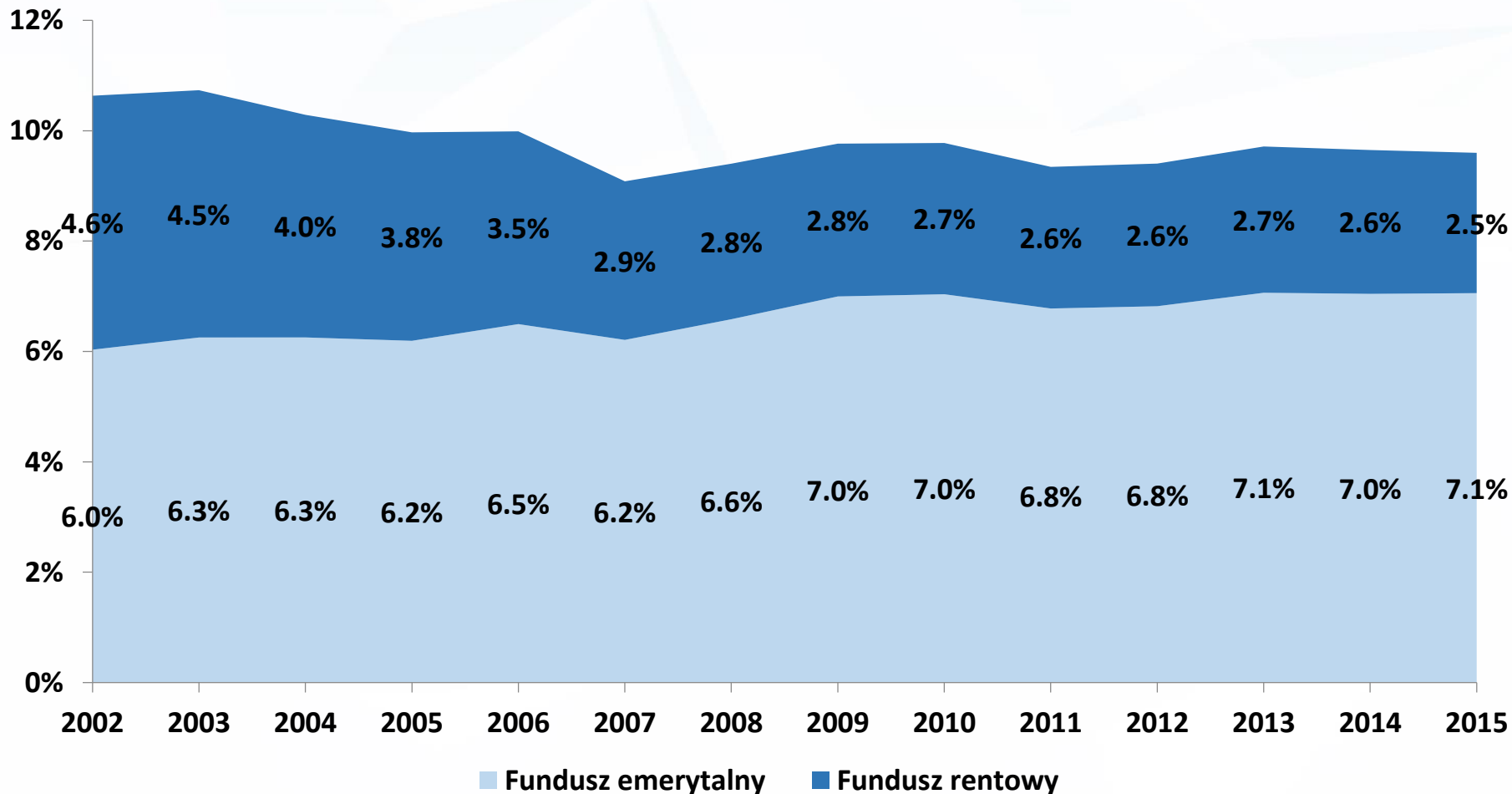

2. Stan polskich finansów publicznych

Za spadkiem wydatków socjalnych stało przede wszystkim uszczelnienie systemu rentowego i w konsekwencji niższe wydatki na renty.

Struktura wydatków publicznych w 2014 roku vs. średnia z lat 2002-2010

Wydatki publiczne jako % PKB

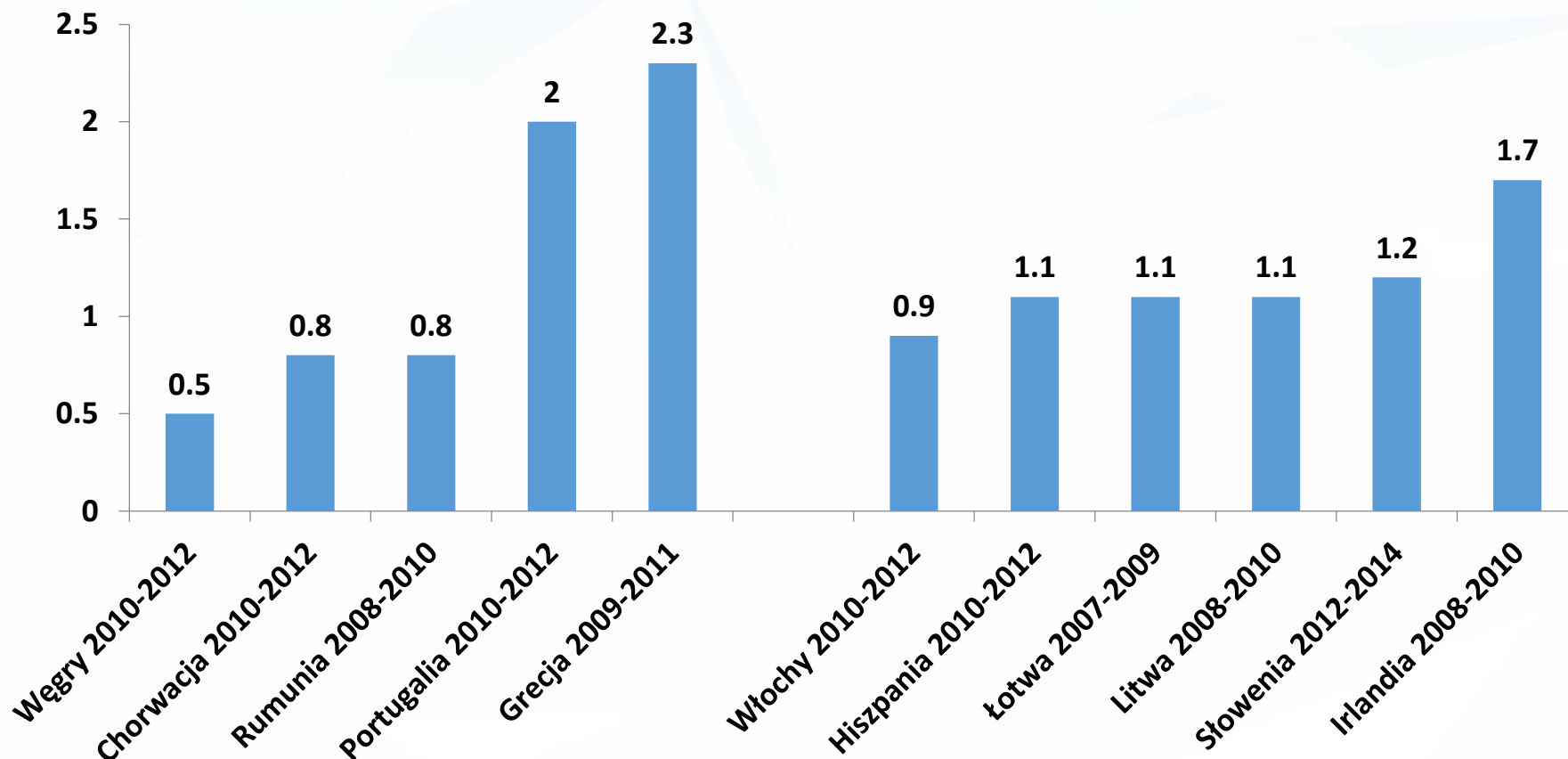

2. Stan polskich finansów publicznych

Istotny spadek kosztów obsługi długu to efekt spadku oprocentowania polskiego długu z 6% w latach 2002-2010 do 3.7% w 2015 roku.

Wybrane epizody wzrostu kosztów obsługi długu publicznego

Wzrost kosztów obsługi długu w % PKB

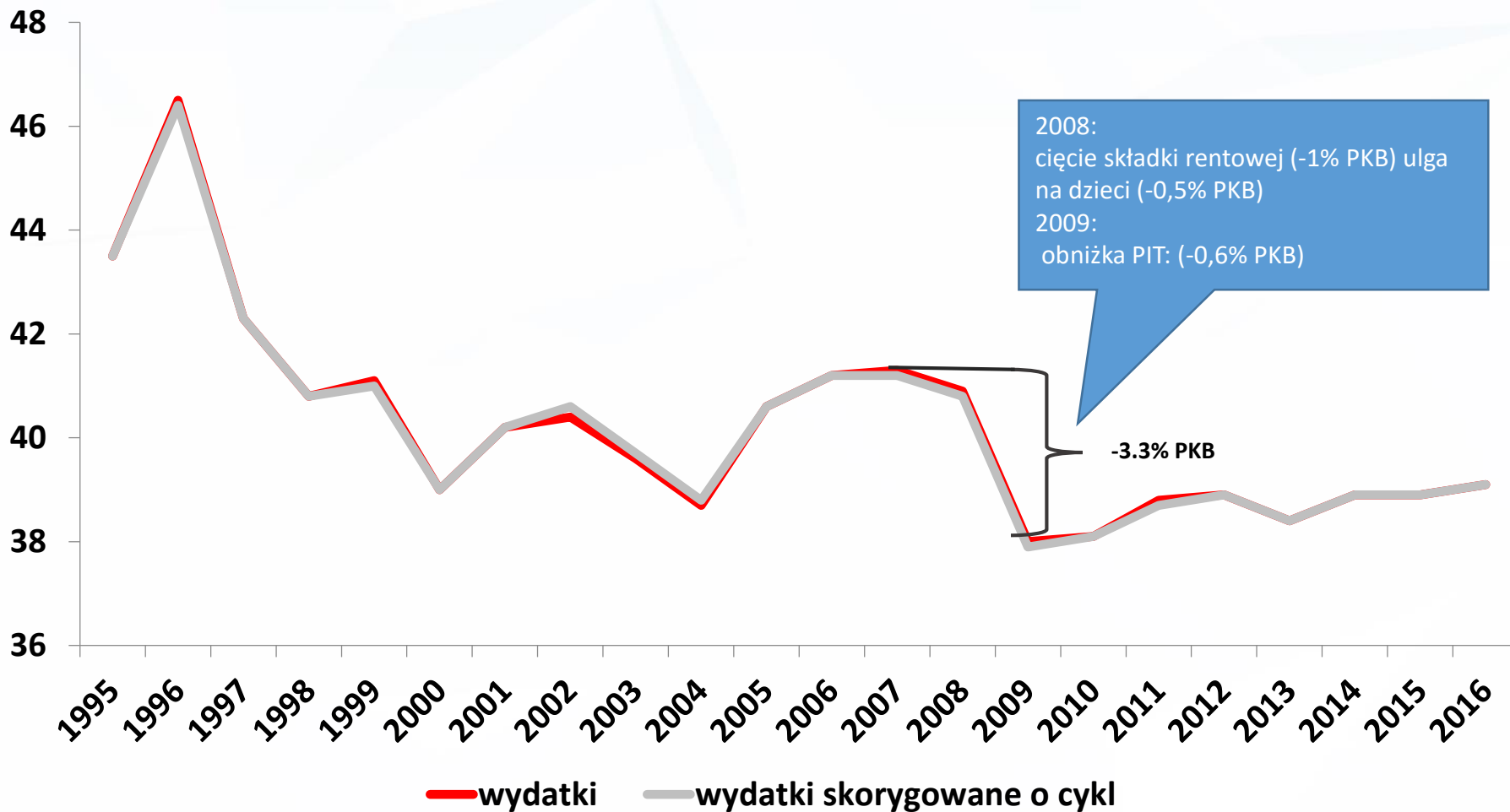
Po lewej stronie kraje, gdzie większym problemem był stan finansów publicznych, po prawej kraje, gdzie większym problemem był sektor bankowy. Podział subiektywny.

2. Stan polskich finansów publicznych

W dochodach sektora finansów publicznych wciąż są widoczne skutki obniżenia składki rentowej oraz PIT w latach 2008-2009.

Dochody sektora finansów publicznych 1995-2017 (prognoza)

Dochody publiczne jako % PKB

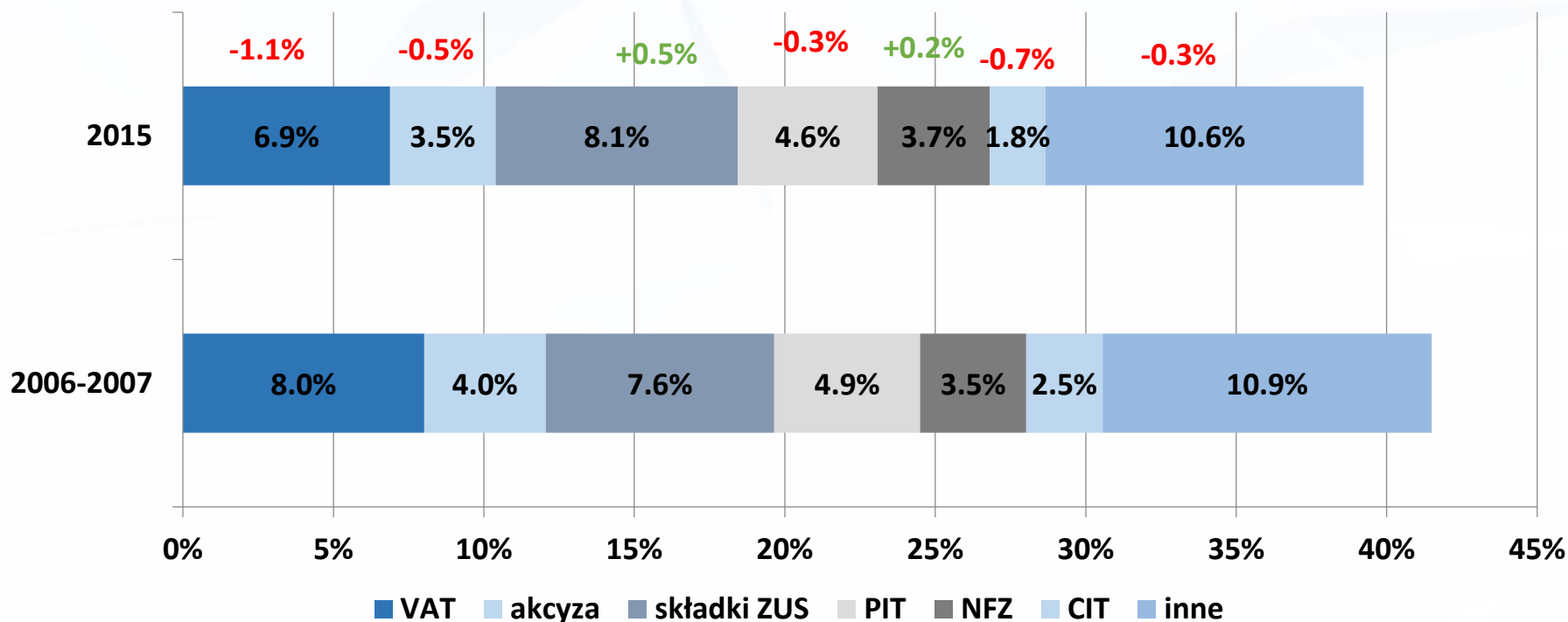

2. Stan polskich finansów publicznych

Dochody państwa w 2015 roku są o 2.3% PKB niższe niż w latach 2006-2007. Największy spadek dochodów jest widoczny w VAT i CIT.

Dochody sektora finansów publicznych

Dochody publiczne jako % PKB

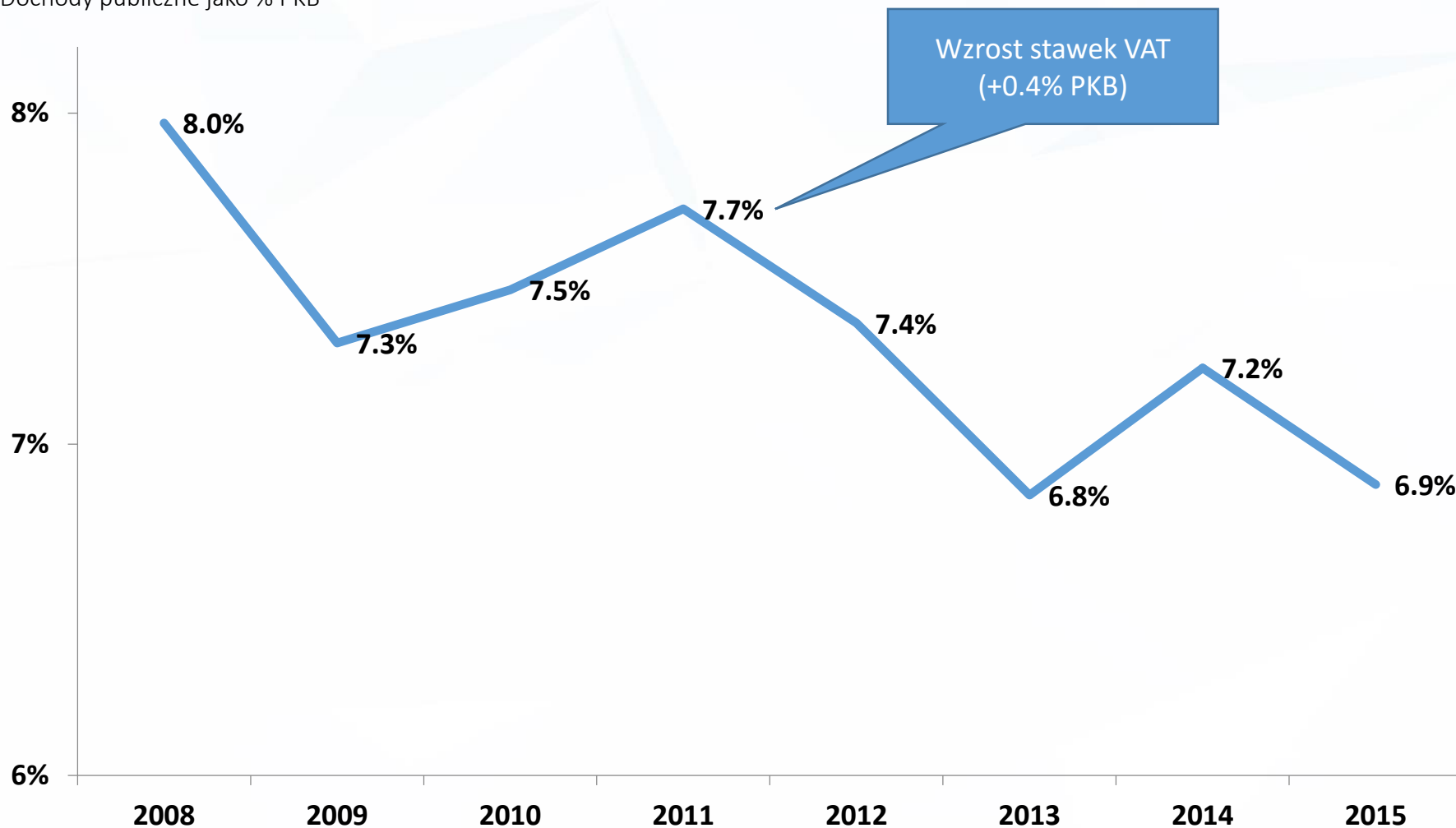
Inne obejmują: cła, podatek od gier, podatek od kopaliny, składki KRUS, FP, PFRON, podatki od nieruchomości i rolne, dochody niepodatkowe, opłatę paliwową etc.

2. Stan polskich finansów publicznych

Największym problemem są niskie wpływy z podatku VAT.

Wpływy z podatku VAT

Dochody publiczne jako % PKB

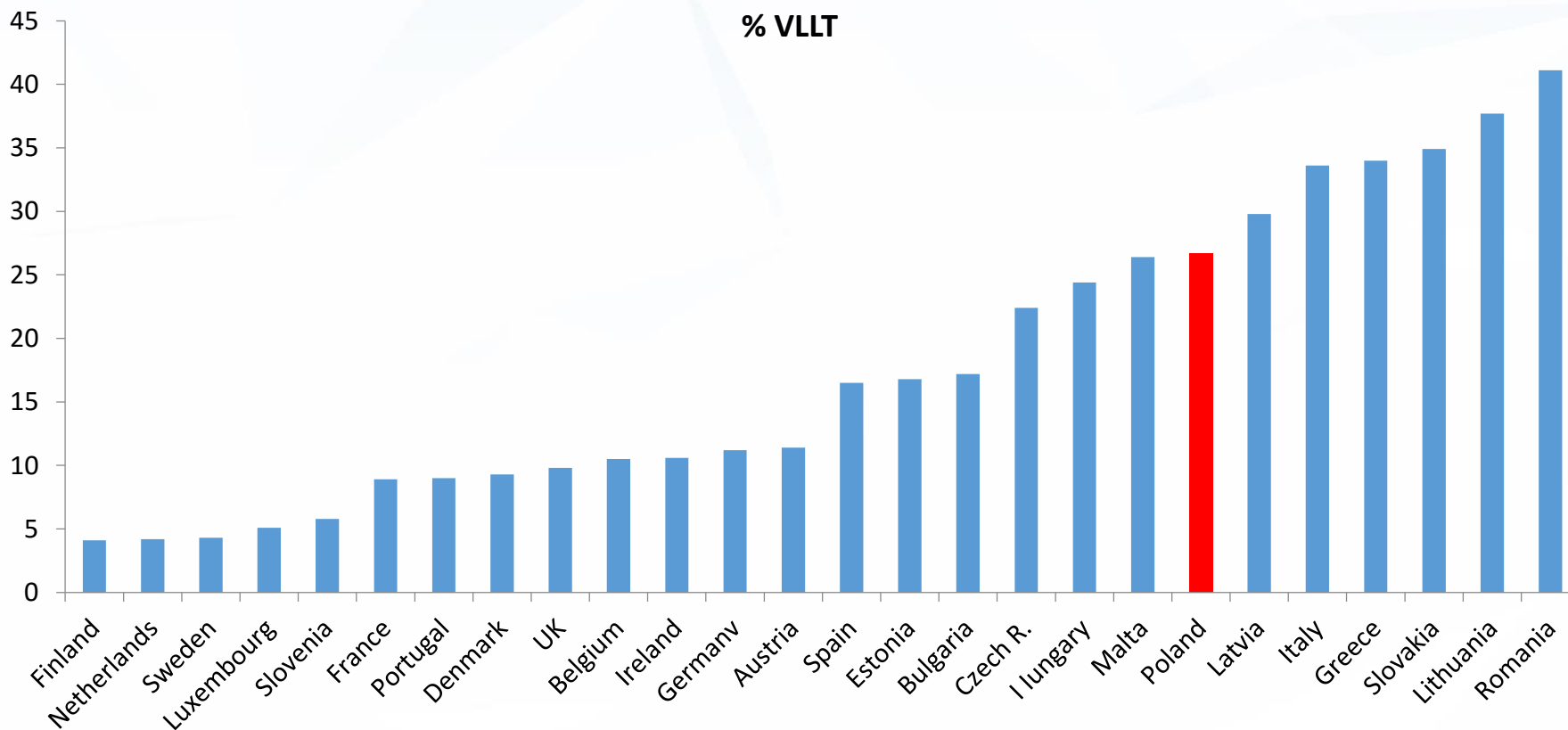

2. Stan polskich finansów publicznych

Luka w VAT w Polsce jest wśród największych w państwach UE, porównywalna do państw bałtyckich oraz Grecji i Włoch.

Luka w VAT

2013, jako % potencjalnych wpływów z VAT

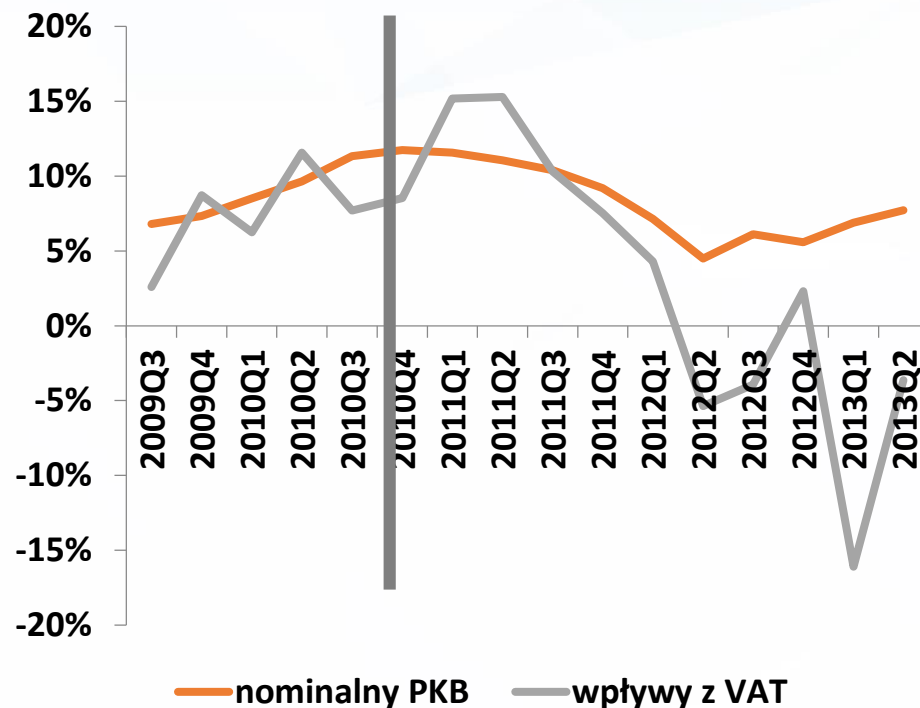
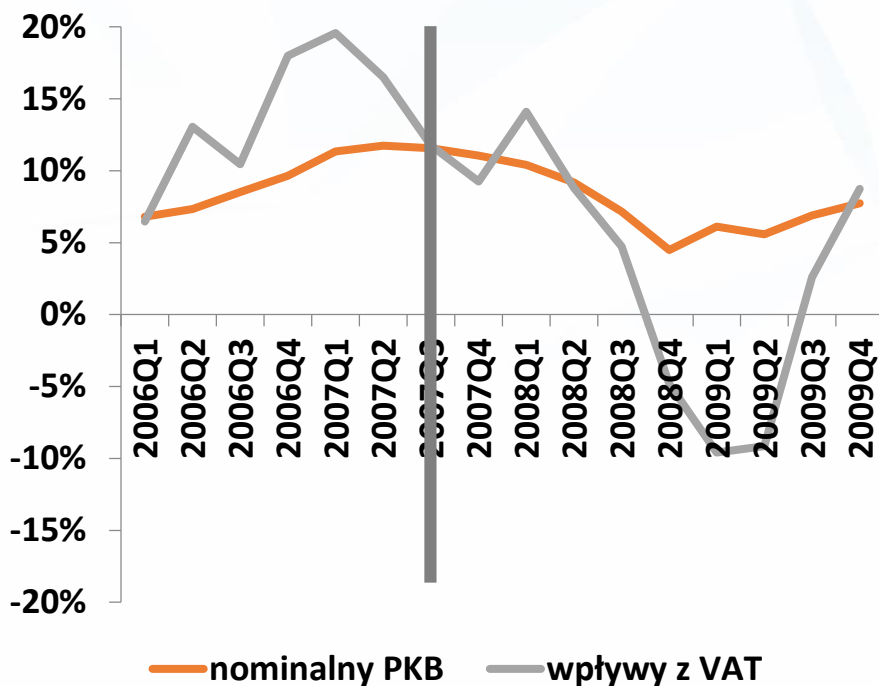

2. Stan polskich finansów publicznych

Wpływy z VAT w Polsce zachowują się asymetrycznie – w trakcie spowolnienia gospodarczego spowalniają mocniej, niż rosną w czasie ożywienia.

Luka w VAT

Jako % potencjalnych wpływów z VAT

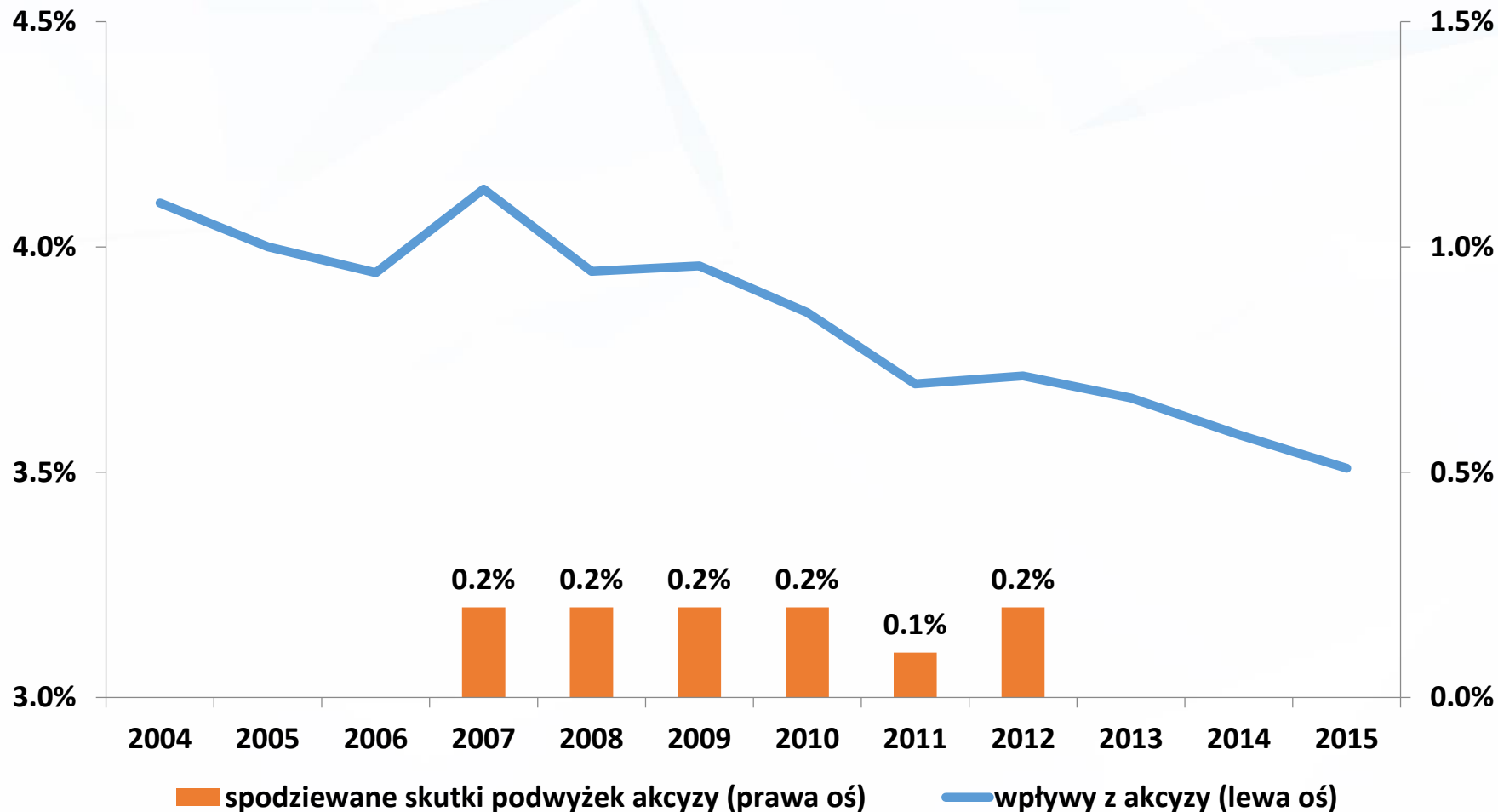

2. Stan polskich finansów publicznych

Od 2006 roku wpływy z akcyzy spadły o 0.4% PKB, pomimo serii podwyżek o wartości ponad 1.1% PKB.

Wpływy z akcyzy

Wpływy z akcyzy oraz wartość kolejnych podwyżek jako % PKB

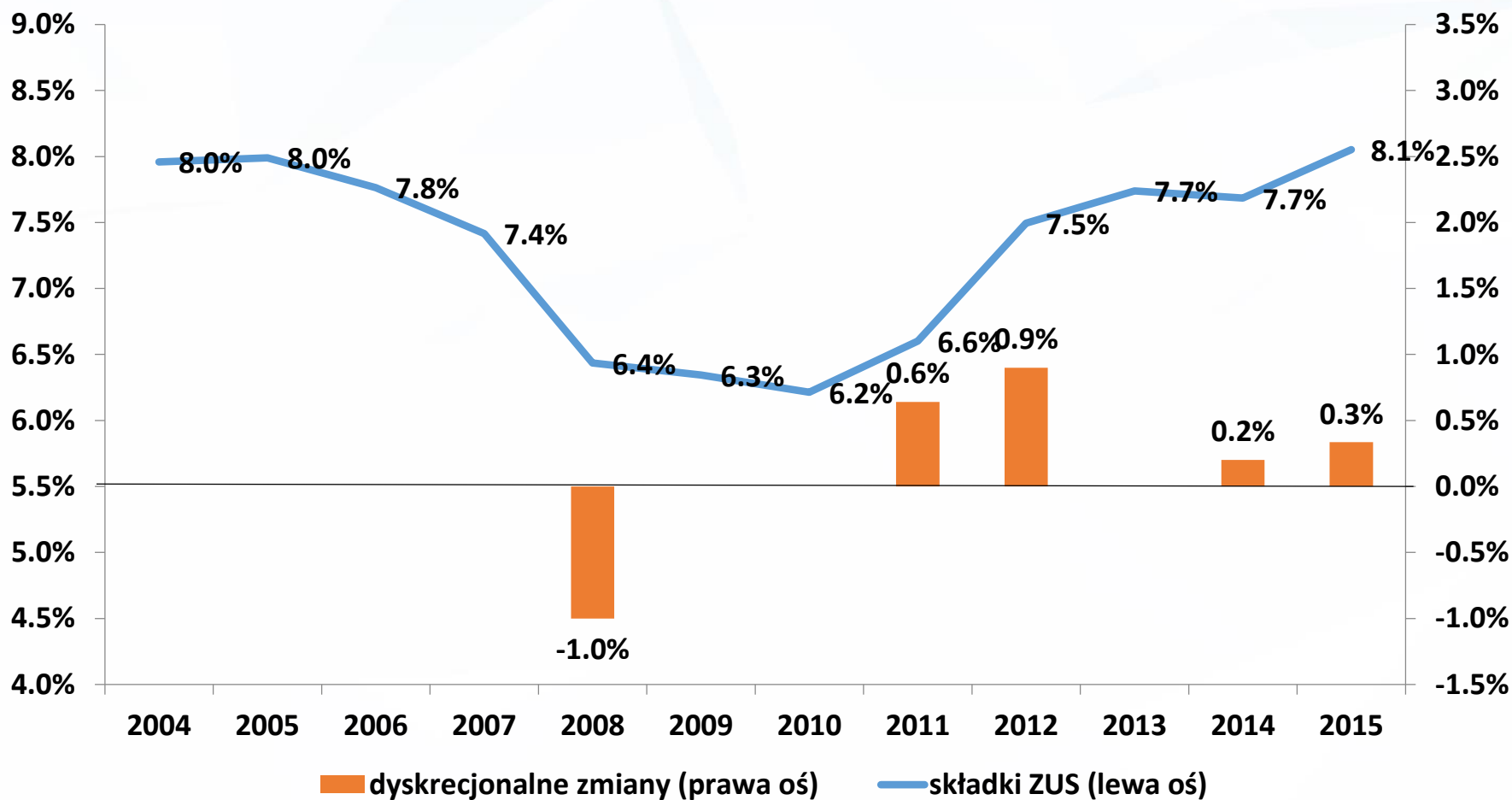

2. Stan polskich finansów publicznych

Obniżka składki rentowej przez PiS (-1% PKB) została później częściowo odwrócona (+0.4% PKB) oraz dodatkowo ograniczono składki do OFE (1,1% PKB w latach 2011-2012) oraz ok. 0.5% PKB w latach 2014-2015).

Wpływy ze składek ZUS

Wpływy z akcyzy oraz wartość kolejnych podwyżek jako % PKB

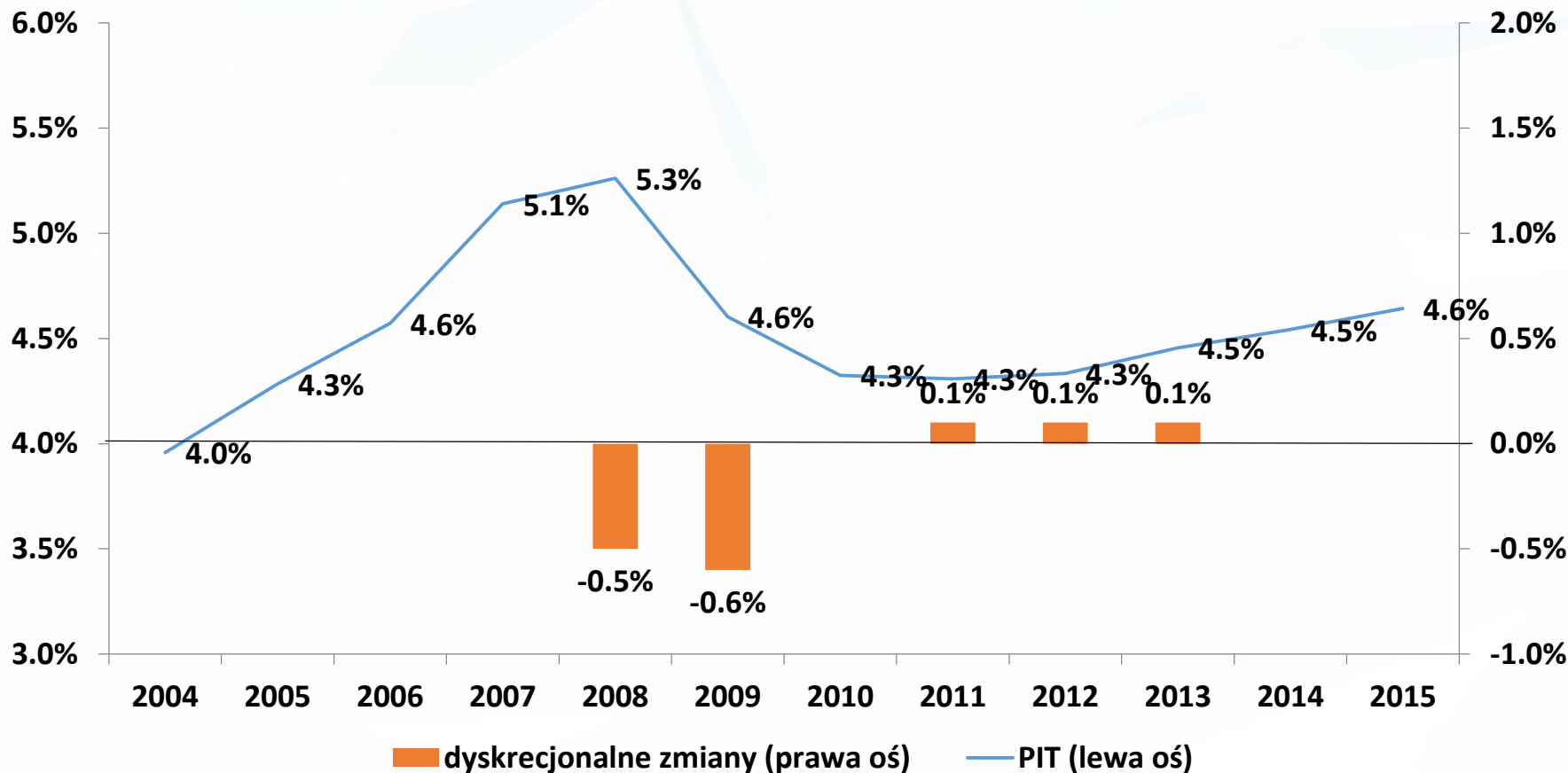

2. Stan polskich finansów publicznych

Zmiany w PIT są dobrze wyjaśniane przez ulgę na dzieci (-0.5% PKB), zmianę stawek (-0.6% PKB) oraz późniejsze zamrożenie progów (0.3% PKB).

Wpływy podatkowe z PIT

Wpływy podatkowe z PIT jako % PKB

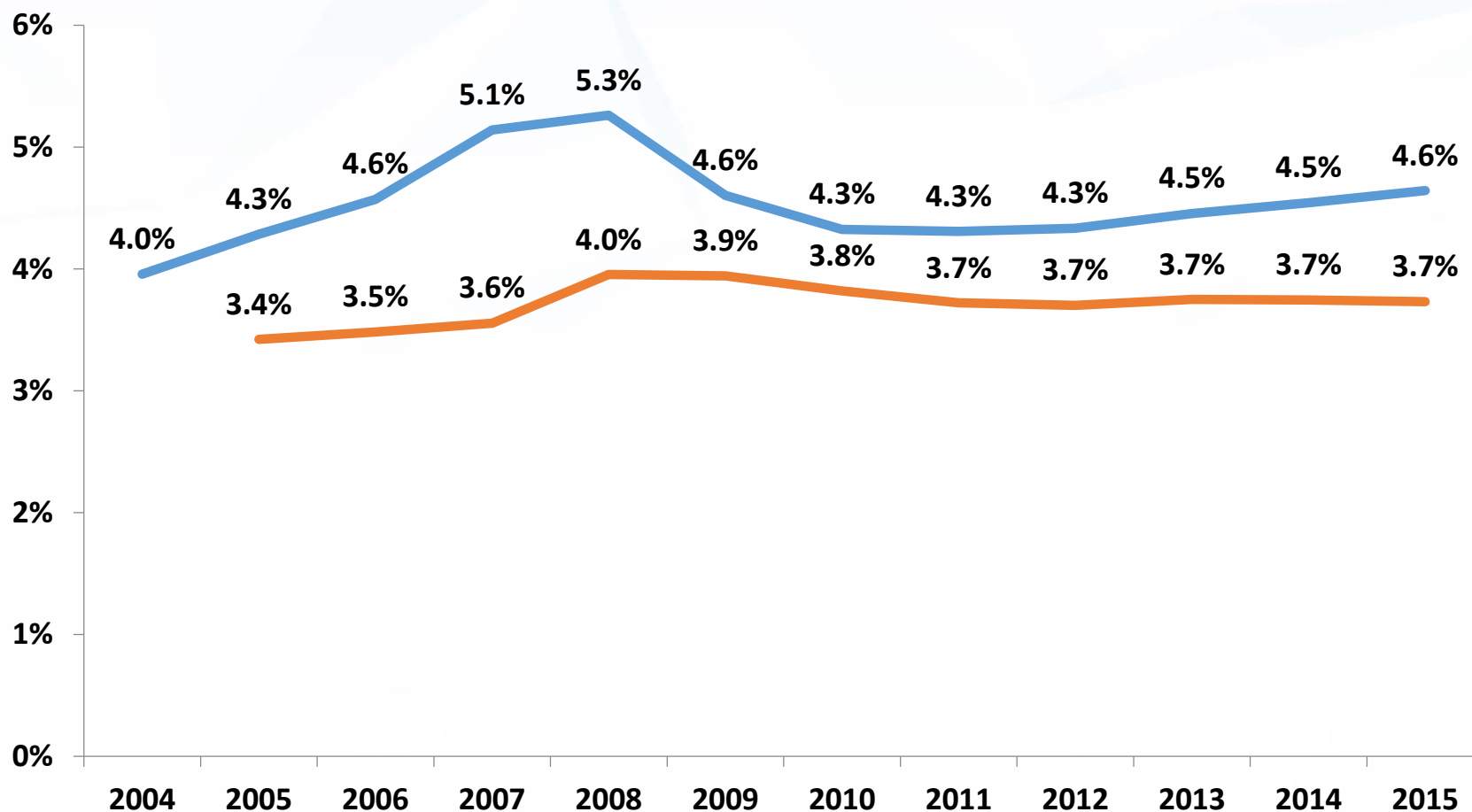

2. Stan polskich finansów publicznych

Wpływy NFZ są znacznie stabilniejsze od wpływów PIT (efekt szerszej bazy i mniejszej liczby zmian), choć w ograniczonym zakresie zmiany w PIT wpływają też na NFZ.

Wpływy podatkowe z PIT i NFZ

Wpływy podatkowe z PIT jako % PKB

2. Stan polskich finansów publicznych

Od rekordowego 2007 roku obserwujemy systematyczny spadek dochodów z CIT. Po poprzednim spowolnieniu na początku wieku wpływy z CIT rosły szybciej.

Wpływy podatkowe z CIT

Wpływy podatkowe z CIT jako % PKB

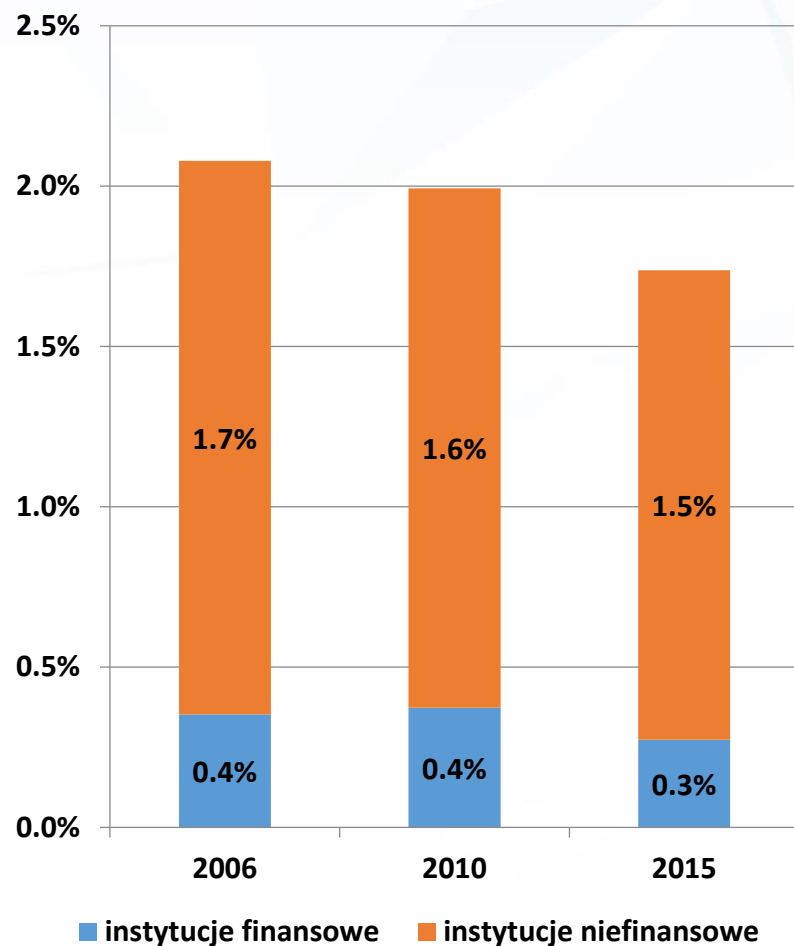

2. Stan polskich finansów publicznych

Wśród instytucji niefinansowych za około 60% spadku wpływów z CIT odpowiadał spadek rentowności obrotu. W 2015 roku spadły też wpływy z podatków od instytucji finansowych.

Wpływy podatkowe z CIT

Wpływy podatkowe z CIT jako % PKB

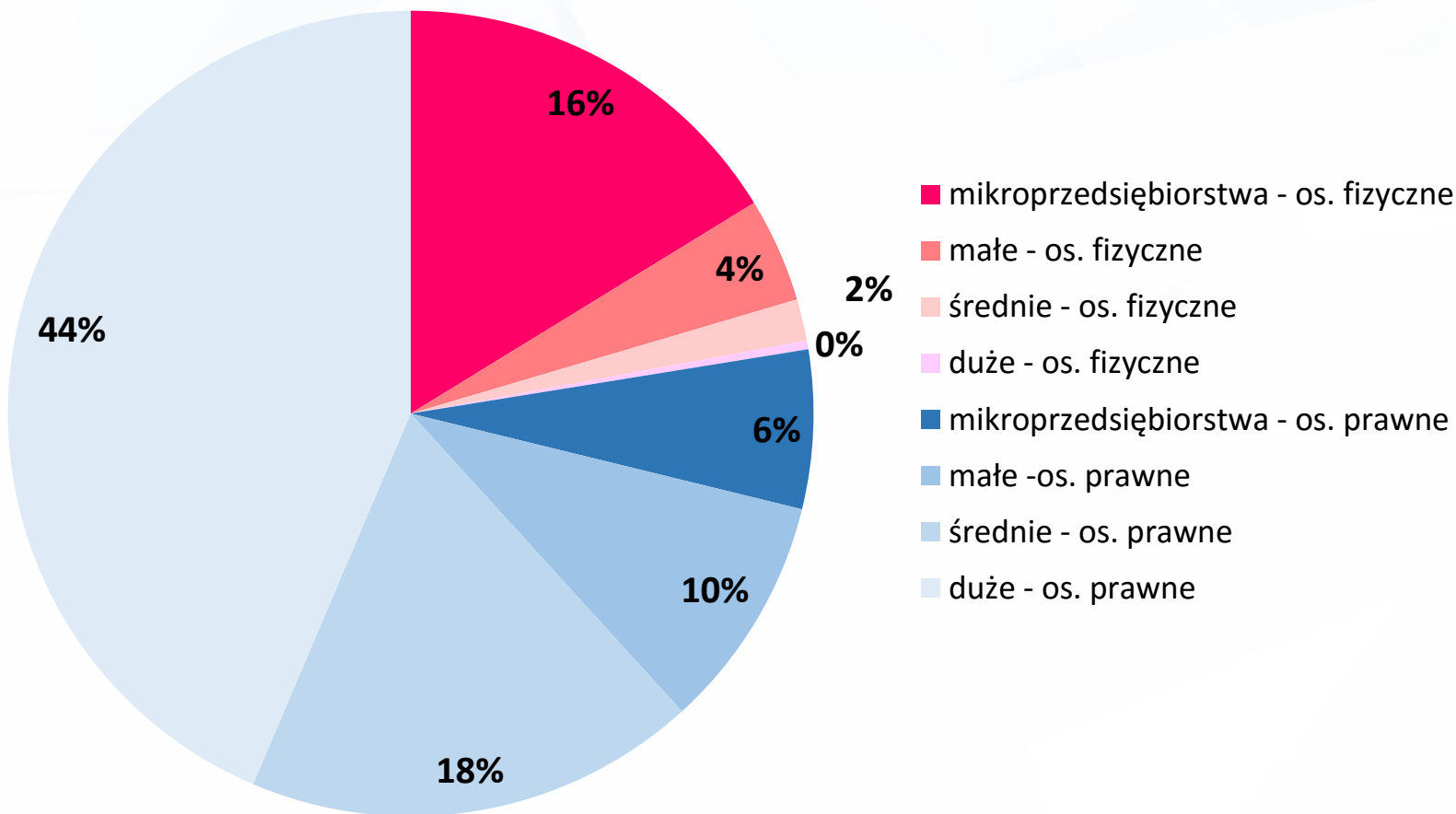

	przychody/PKB	straty/PKB	dochody/PKB	CIT/PKB	CIT/przychody
2006	186.7%	1.6%	12.9%	1.7%	0.93%
2010	182.6%	2.1%	12.1%	1.6%	0.89%
2015	172.8%	2.3%	12.4%	1.5%	0.8%
zmiana 2006-2015	-8.4%	+146%	-3.8%	-15.4%	-8.7%

Można szacować, że ponad $\frac{3}{4}$ dochodów podatkowych generują firmy zorganizowane jako osoby prawne.

Szacunkowa struktura dochodów państwa według wielkości i rodzajów firm

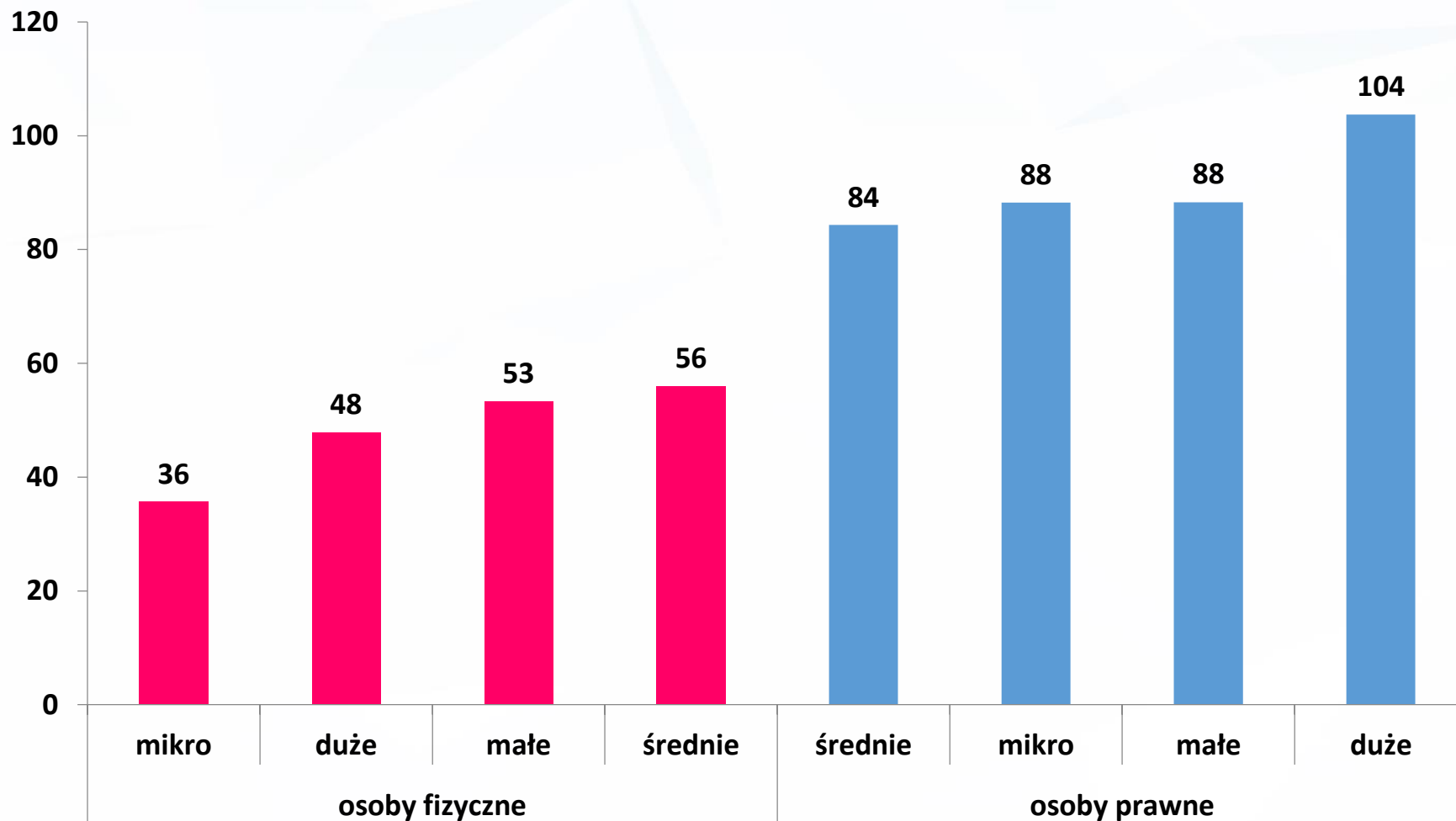
2014 rok, suma wpływów z VAT, PIT, CIT, NFZ i ZUS

Osoby zatrudnione w firmach mających osobowość prawną generują znacznie wyższe wpływy podatkowe.

Szacunkowe wpływy podatkowe (PIT, NFZ, ZUS, CIT, VAT) na jednego pracującego

2014 rok, tys. zł rocznie na zatrudnionego

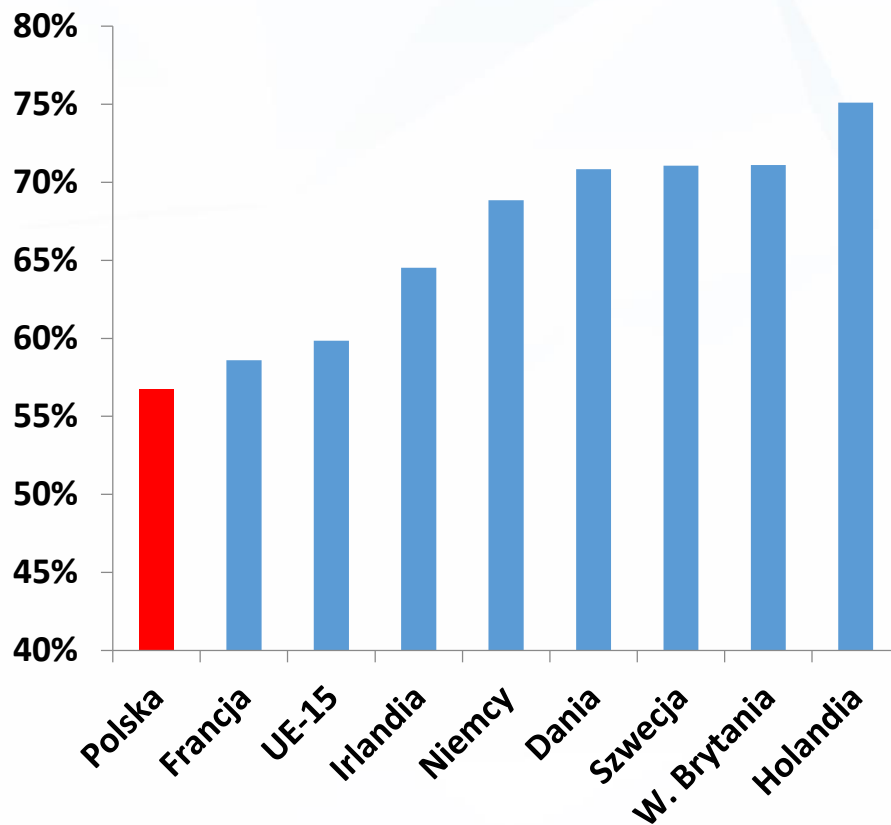
Plan prezentacji:

- Wstęp: koniunktura na świecie a wzrost gospodarczy w Polsce
- 1. Strukturalne wyzwania przed polską gospodarką
- 2. Stan finansów publicznych
- **3. Polityka gospodarcza rządu**
- Podsumowanie

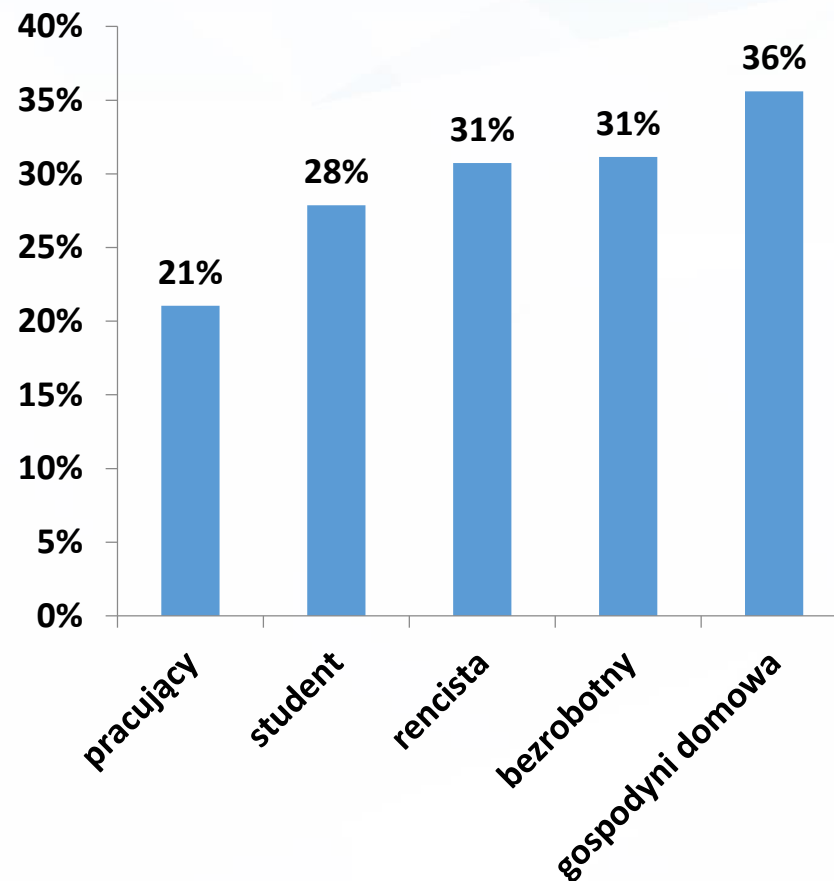
3. Polityka rządu: mniejsza liczba pracujących 1/2

Program rodzina 500+ zwiększa wydatki publiczne o 1.2% PKB oraz według szacunków Cenea zmniejszy zatrudnienie o 240 tys. osób.

Współczynnik zatrudnienia kobiet 20-29 lat
2016Q2

Odsetek ankietowanych uważających, że ludzie pracują w szarej strefie by nie stracić świadczeń społecznych

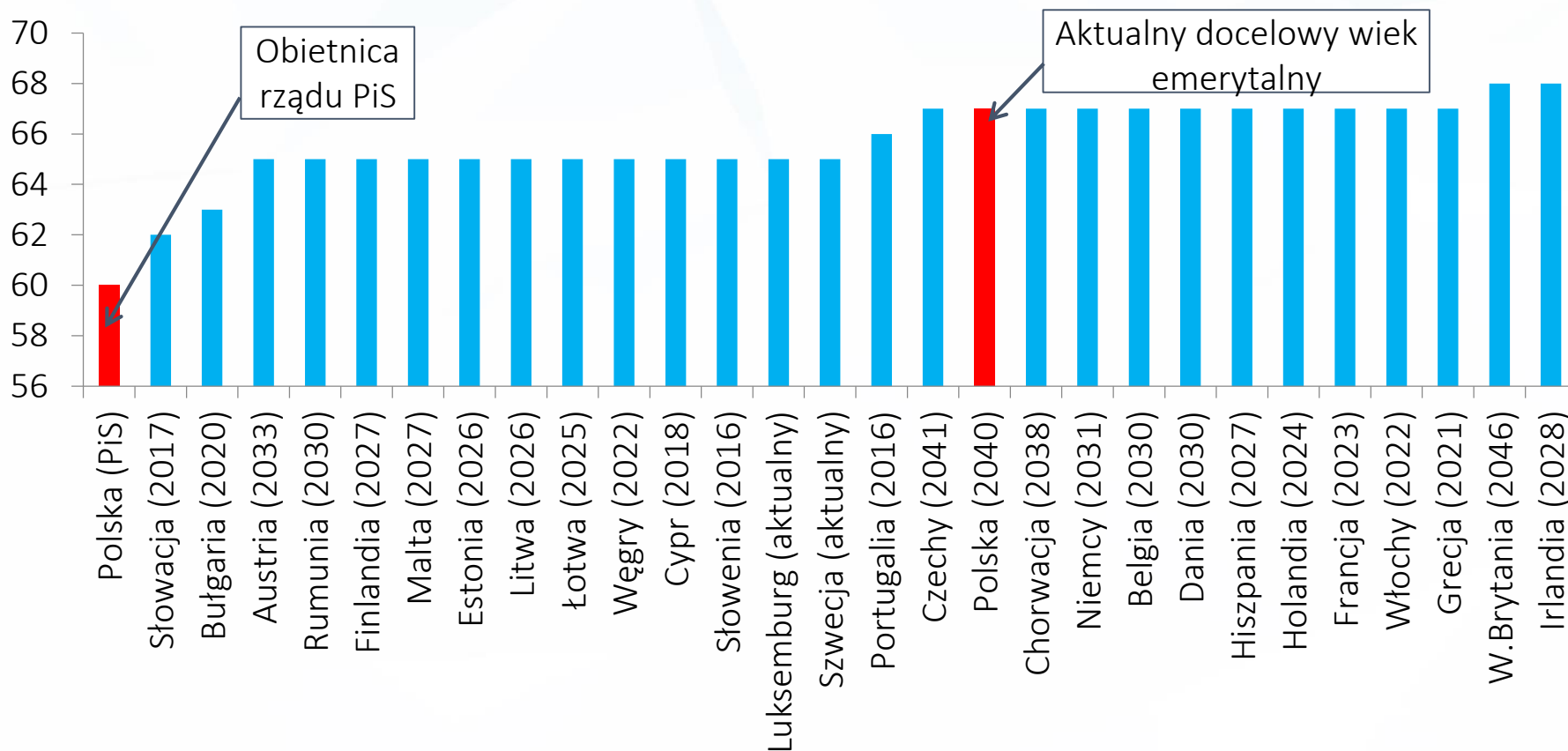

3. Polityka rządu: mniejsza liczba pracujących 2/2

Tylko w 2018 roku obniżenie wieku emerytalnego zwiększy deficyt o ok. 10 mld zł, a 800 tys. osób więcej osiągnie wiek emerytalny. każdym kolejnym rokiem koszty będą rosły.

Wiek emerytalny kobiet (w nawiasie rok osiągnięcia)

Wiek emerytalny w latach

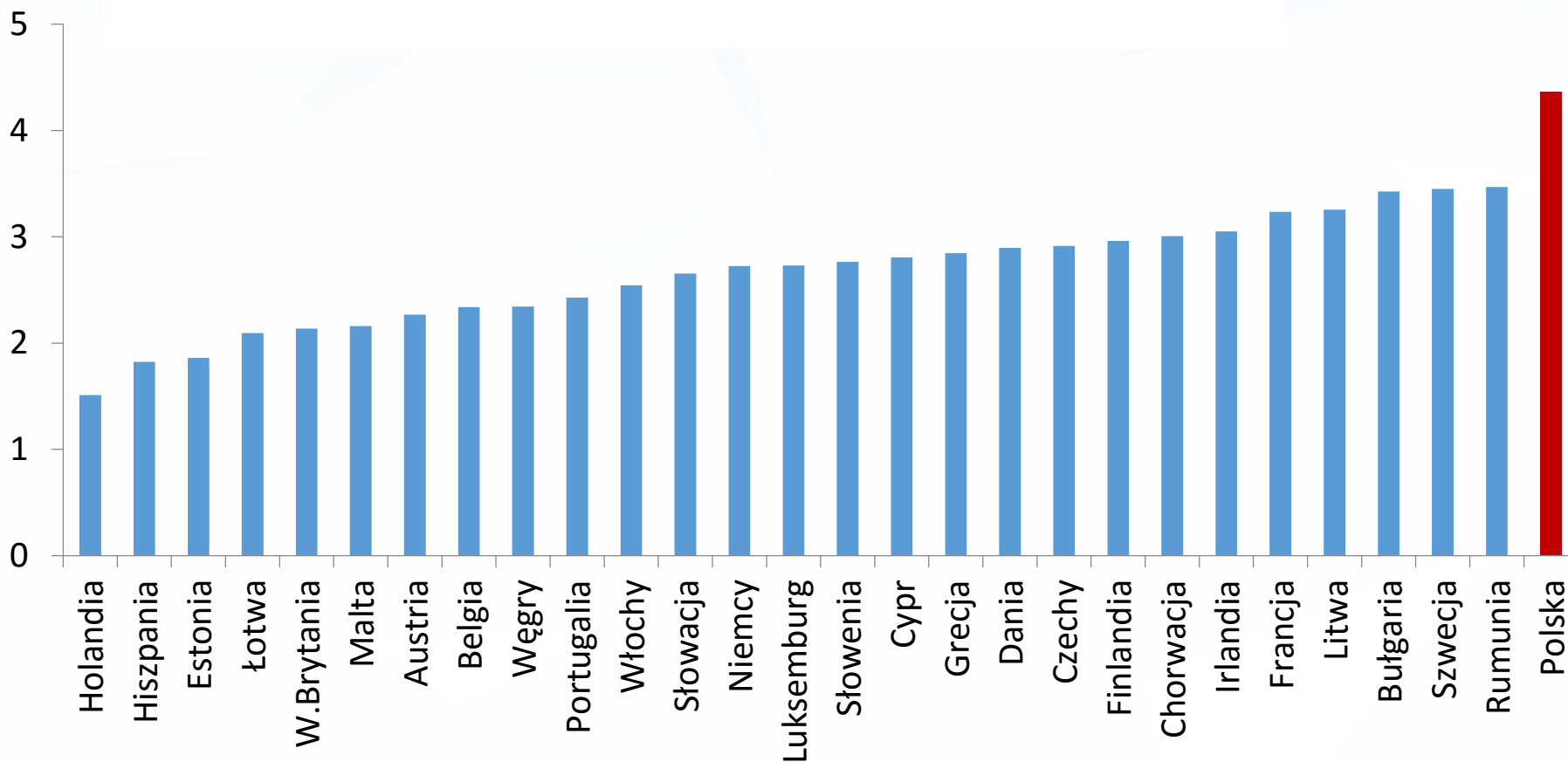

3. Polityka rządu: upolitycznienie gospodarki a produktywność

Według miary OECD udział państwowych firm w gospodarce w Polsce jest największy wśród krajów UE-28, co silnie ogranicza zakres działania konkurencji.

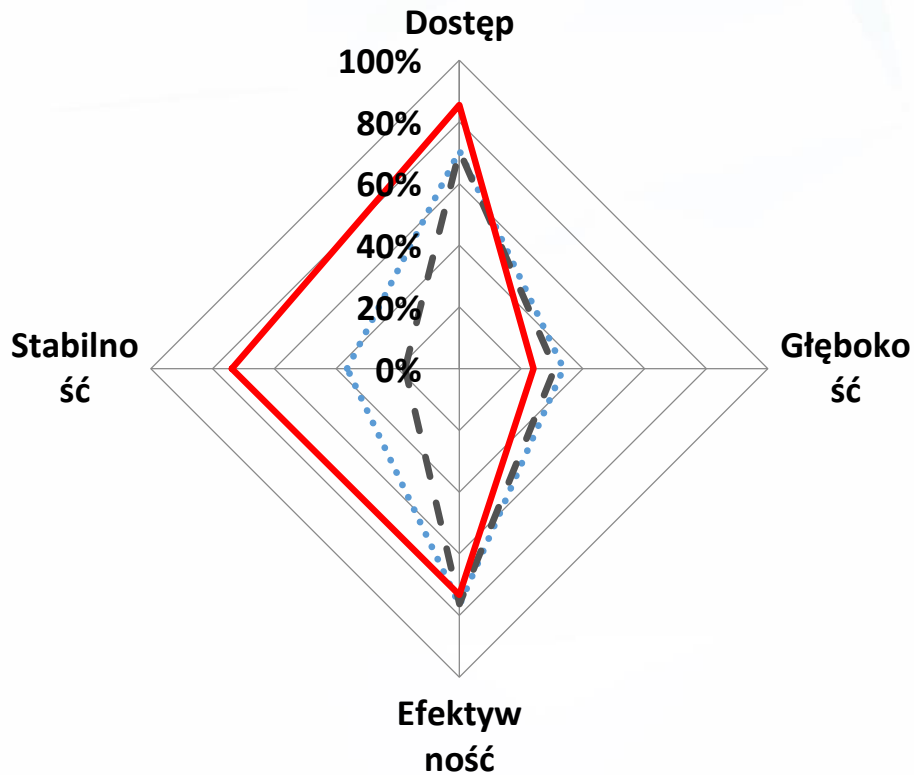
Upolitycznienie gospodarki

PMR – subindeks własności państwowej 2013 r. (wyższa wartość – wyższy udział państwowych firm w gospodarce)

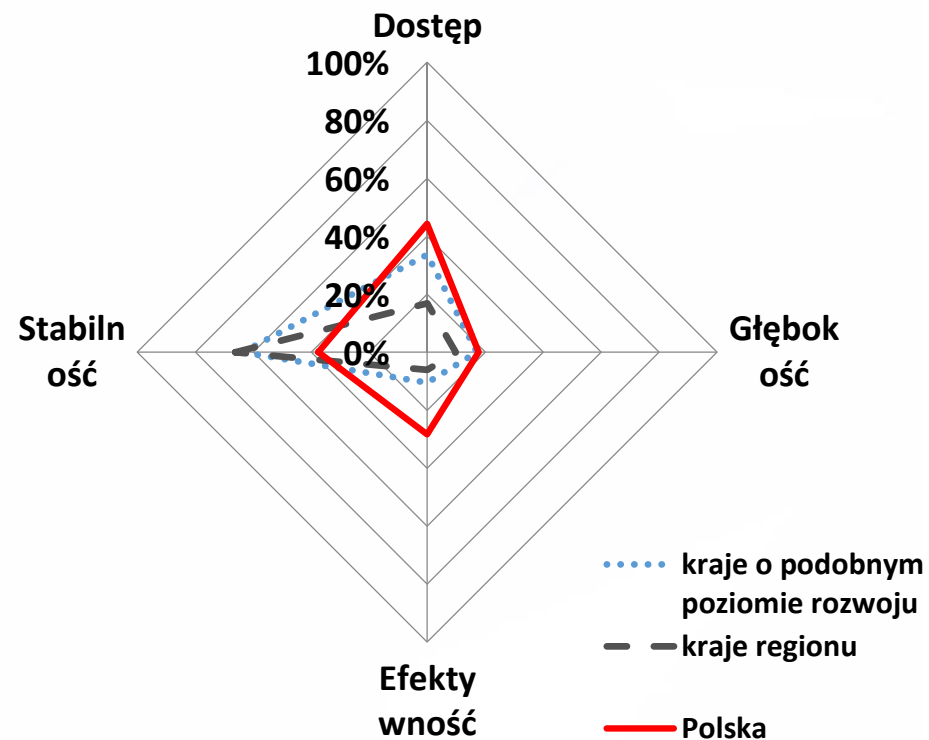

Dobrze rozwinięty sektor finansowy podnosi tempo wzrostu produktywności. Dotychczas dynamiczna giełda i stabilny sektor bankowy były atutami Polski.

Sektor bankowy

Rynki finansowe

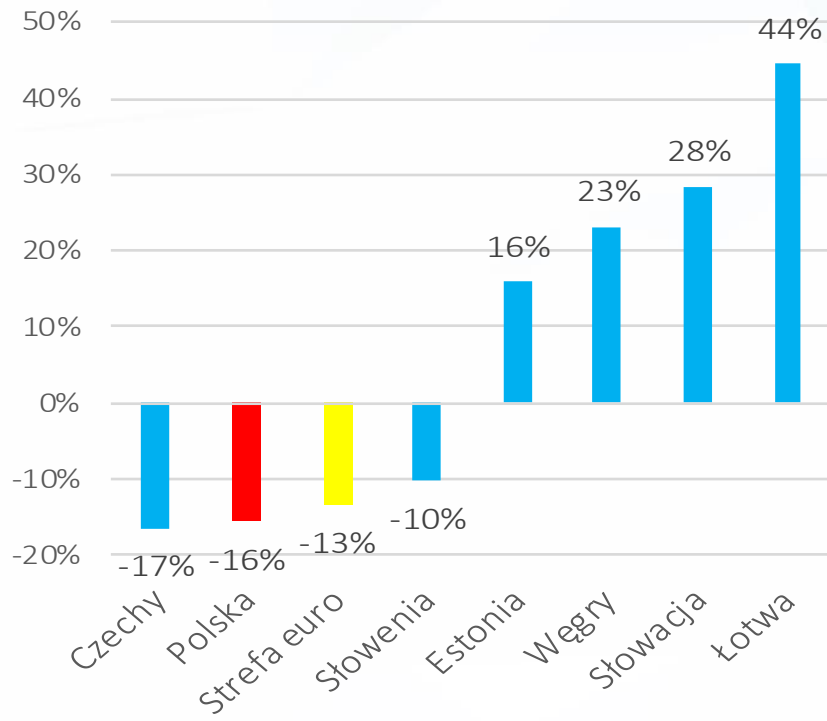

- kraje o podobnym poziomie rozwoju
- kraje regionu
- Polska

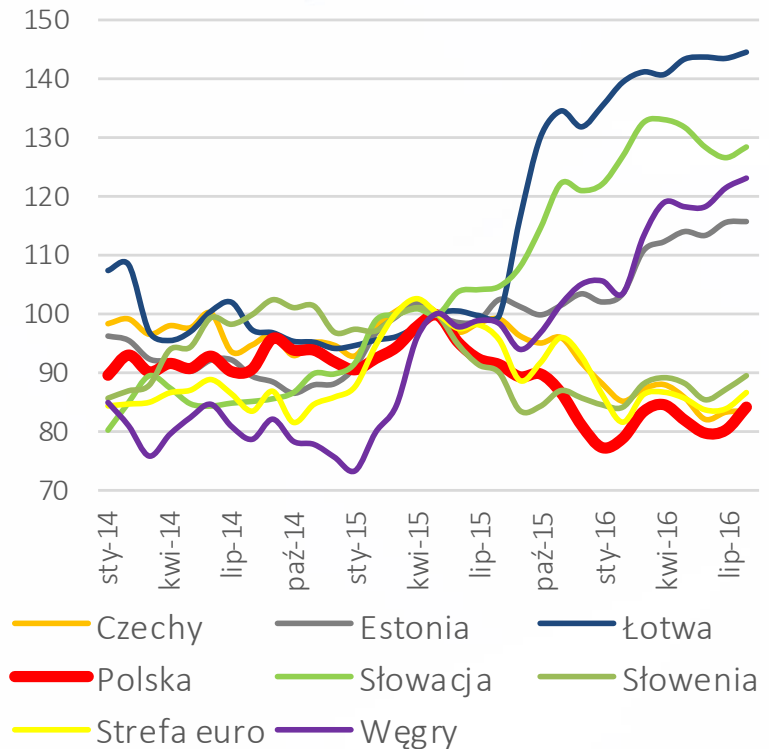
Warszawska giełda od roku negatywnie wyróżnia się na tle parkietów regionu, co ogranicza jej pozytywny wpływ na gospodarkę.

Notowania giełdowe

Zmiana głównych indeksów giełdowych
maj 2015 – sierpień 2016

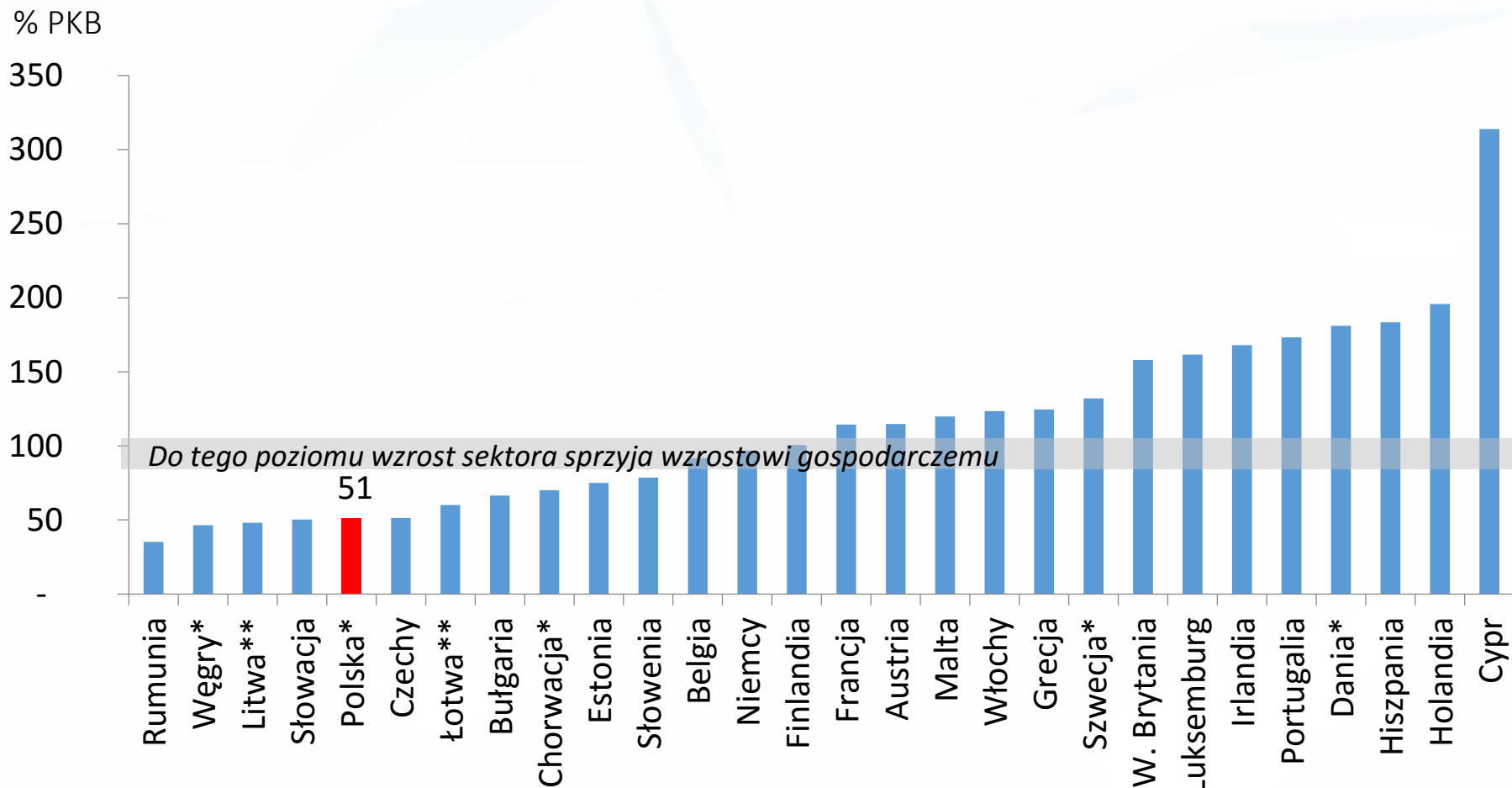

dłuższa perspektywa 2013 - 2016

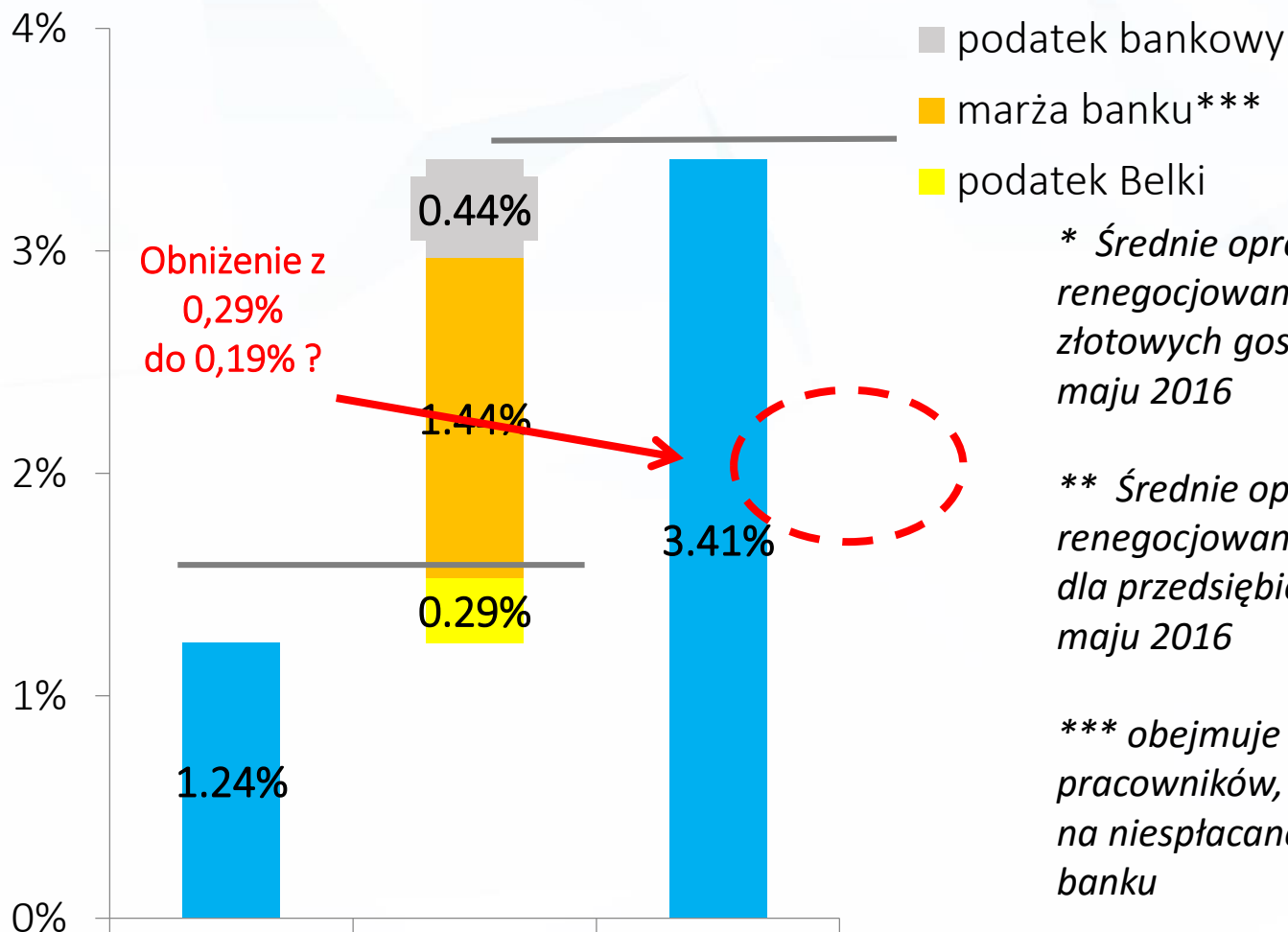
Sektor bankowy w Polsce nie jest przerośnięty i jego dalszy rozwój będzie sprzyjał wzrostowi gospodarczemu.

Należności krajowych banków od sektora prywatnego 2013

Źródło: WB WDI, *dane z World Bank Global Development Indicators Online (zmienna domestic credit to private sector); ** szacunki własne na podstawie danych banków centralnych

Obniżenie podatku Belki nie zrekompensuje wzrostu ceny kredytu na skutek wprowadzenia podatku bankowego.

* Średnie oprocentowanie nowych i renegocjowanych depozytów złotych gospodarstw domowych w maju 2016

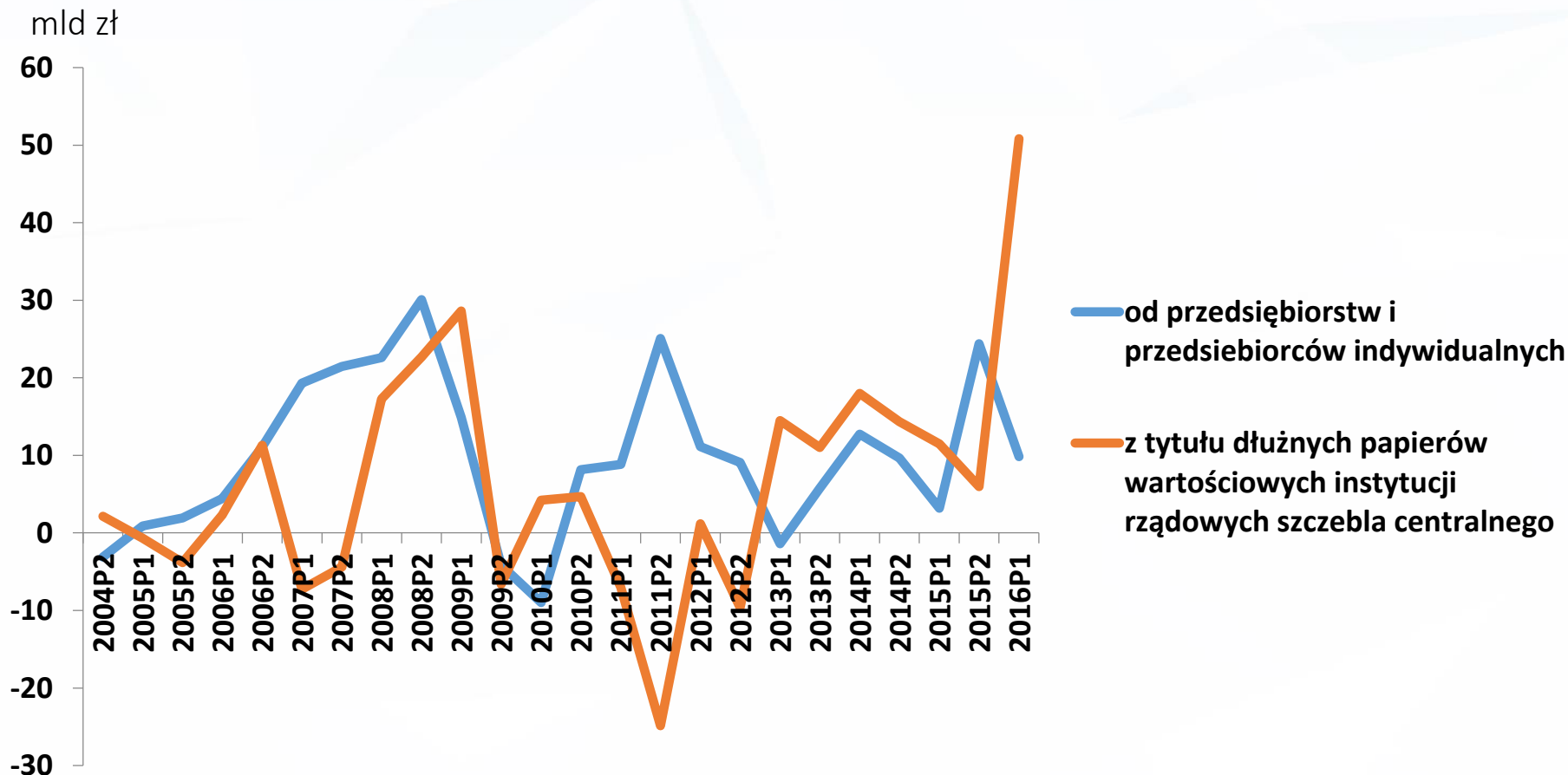
** Średnie oprocentowanie nowych i renegocjowanych kredytów złotych dla przedsiębiorstw niefinansowych w maju 2016

*** obejmuje koszty (płace pracowników, sieć oddziałów, rezerwy na niespłacone kredyty, etc.) oraz zysk banku

: obywatel dostaje za depozyt* przedsiębiorstwo płaci za kredyt**

Wypieranie sektora prywatnego przez państwo jest dobrze widoczne w zmianie należności banków od przedsiębiorców i państwa. Konstrukcja podatku bankowego sprawia, że banki chętniej finansują państwo niż przedsiębiorstwa.

Zmiany należności sektora bankowego od przedsiębiorstw i Skarbu Państwa

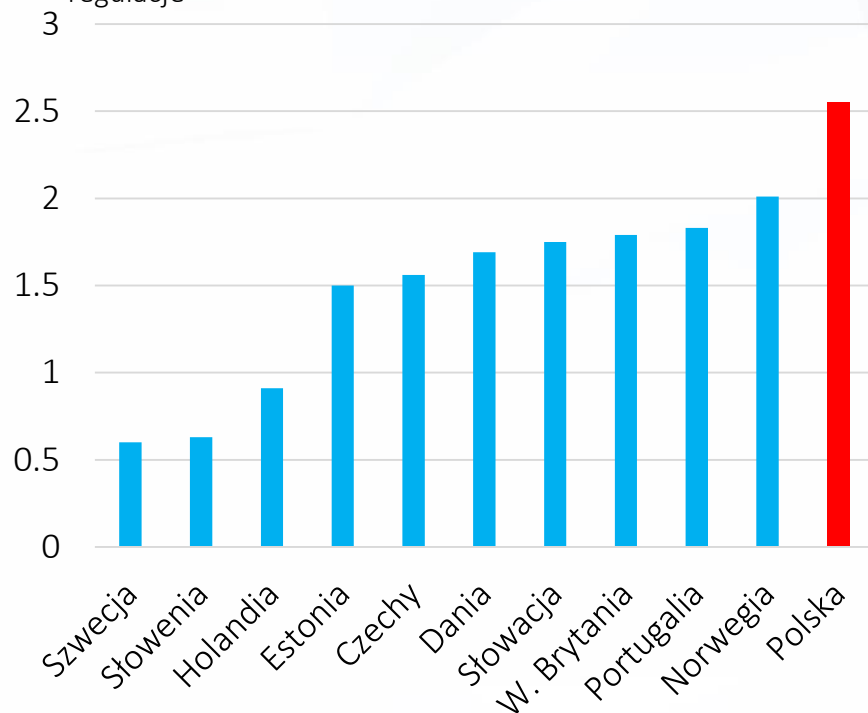

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych NBP; dane nie skorygowane o wahania kursowe.; dla zachowania porównywalności z ostatnim okresem, liczonym jako X 2015- IV 2016 (daty dobrane tak, by w pełni uwzględnić efekt zmiany polityki po wyborach) przesunięto także poprzednie okresy, tak że: P1- zmiana między X roku poprzedniego a IV danego roku, P2 zmiana między IV a X

Zarówno propozycje podatku od handlu jak i ograniczenie handlu w niedzielę potencjalnie ma najsilniej uderzyć w największe, najbardziej wydajne sklepy.

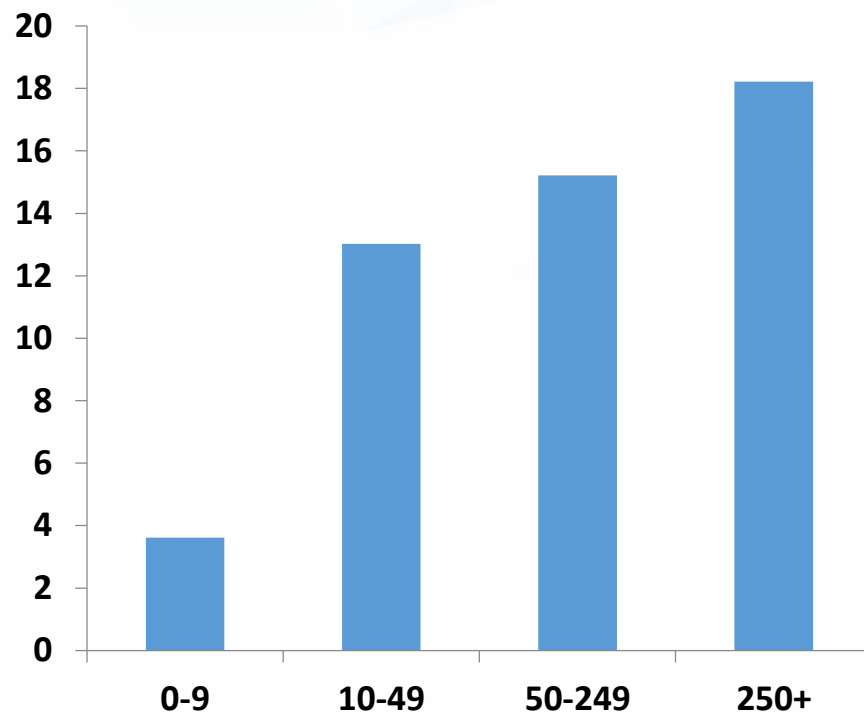
Restrykcyjność uregulowania handlu detalicznego w 2013 roku w wybranych krajach OECD

Indeks PMR dla handlu detalicznego, wyższa wartość – silniejsze regulacje

Inwestycje na zatrudnionego w sekcji G: handel hurtowy i detaliczny oraz sprzedaż i naprawa pojazdów

Inwestycje na zatrudnionego w tys. PLN w 2014 roku

Rząd dostrzega problem wolnego wzrostu mikroprzedsiębiorstw. Część propozycji idzie w dobrym kierunku, wspierania wzrostu przedsiębiorstw, ale są też pomysły szkodliwe.

Propozycje i działania dobre:

- mniej uciążliwe regulacje (m.in. krótszy czas przechowywania papierowych dokumentów, podniesienie progu funduszu socjalnego i regulaminu pracy)
- łatwiejsza sukcesja firm rodzinnych
- wsparcie eksportu
- wspólny pobór podatków i ZUS

Propozycje i działania złe:

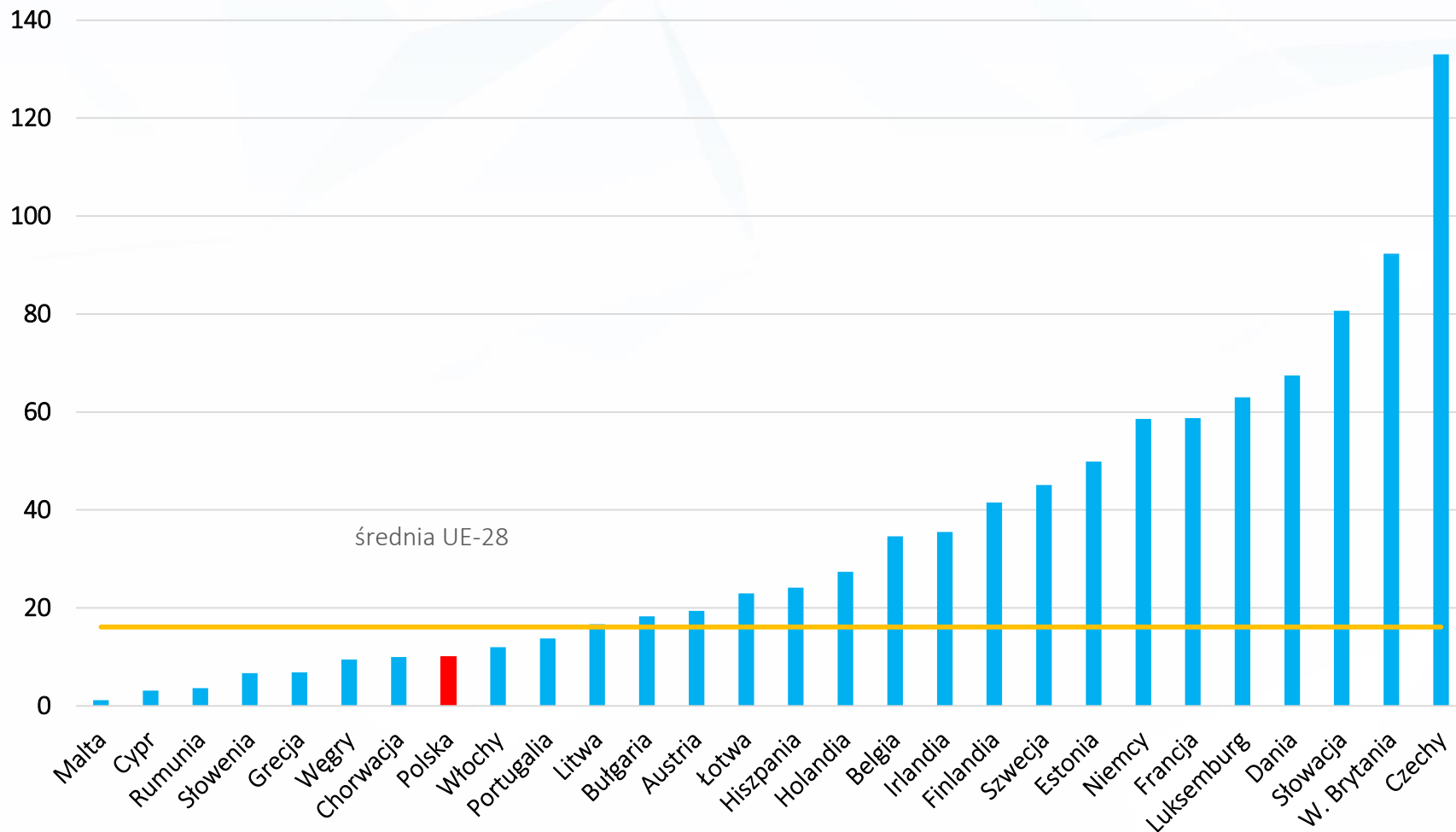
- podatek bankowy
- obniżony CIT
- niższa, preferencyjna stawka dla małych działalności (?)
- pomoc dla przedsiębiorstw w problemach (?)
- gwarancje kredytowe

3. Polityka rządu: handel ziemią a produktywność

Osobom chcącym pozostać w rolnictwie utrudnia to powiększenie gospodarstw, jednocześnie pozbawiając kapitału osoby chcące przejść do innych sektorów gospodarki.

Średnia wielkość gospodarstwa rolnego

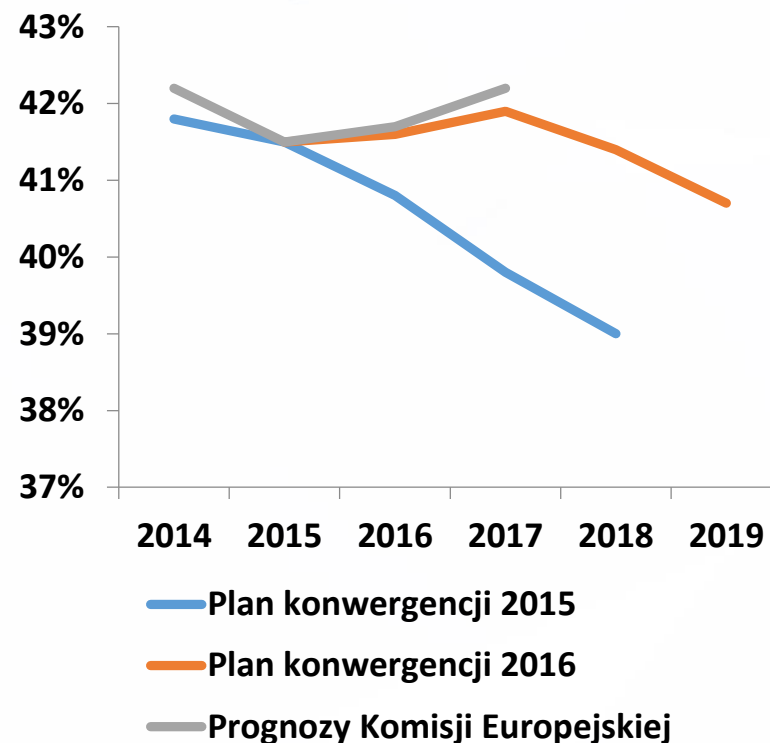
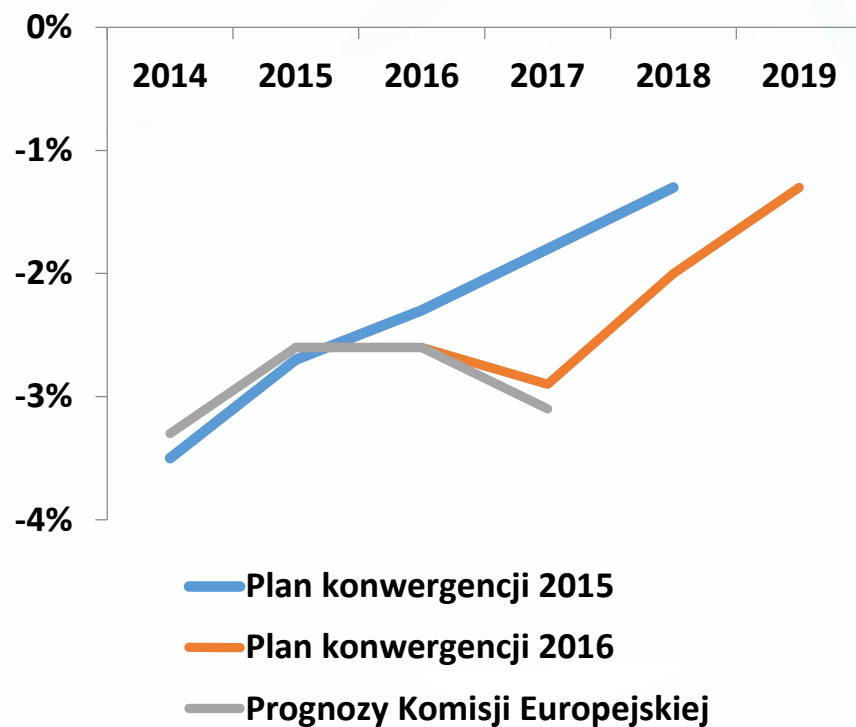
Hektary, 2013 r.

Oficjalne dokumenty rządowe zakładają odsunięcie w czasie konsolidacji finansów publicznych. Wiarygodność planów podważa założenie o ograniczeniu wydatków w wyborczych latach 2018 i 2019.

Prognozy deficytu (lewy wykres) i wydatków publicznych (prawy wykres)

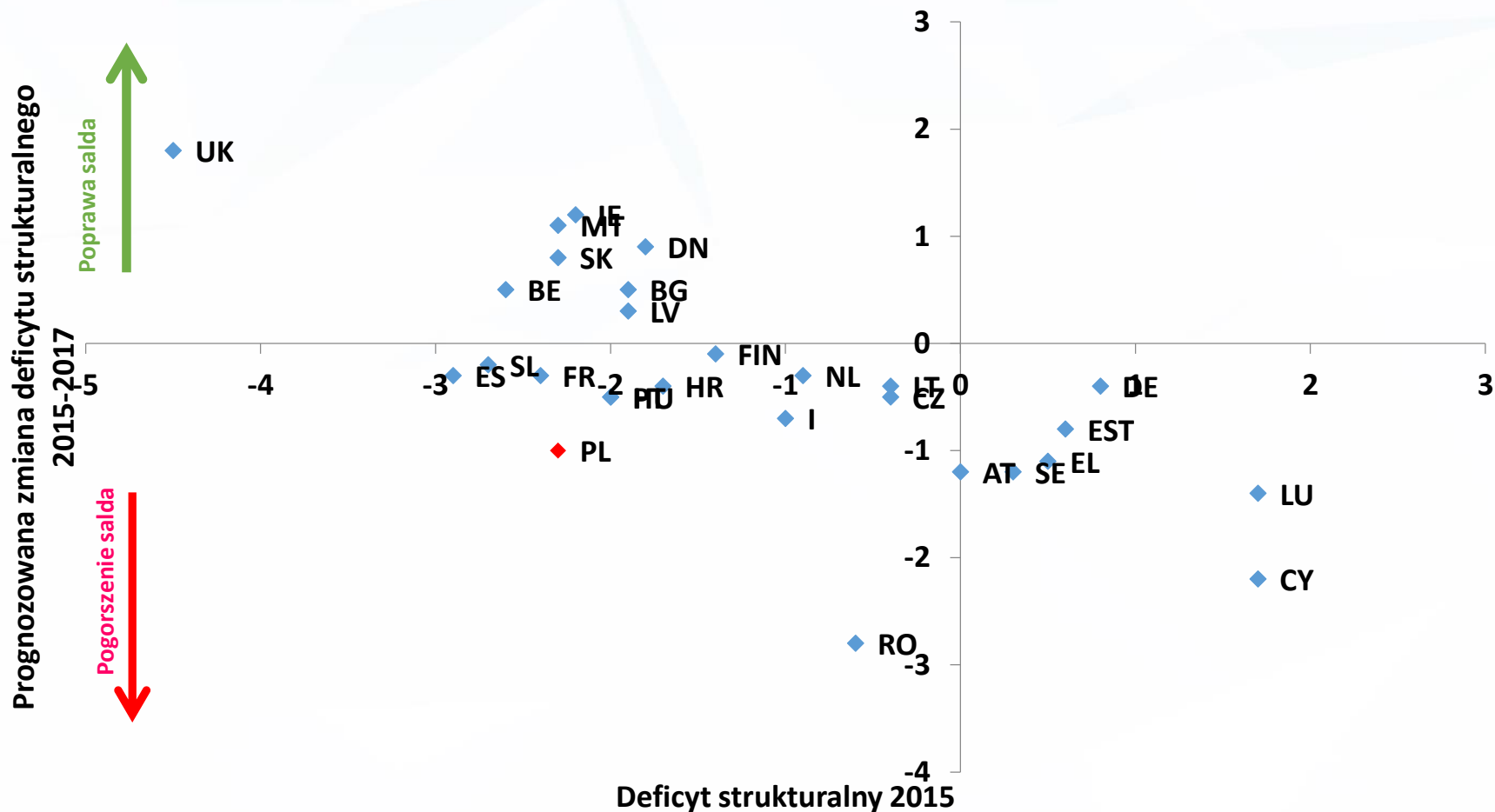
% PKB

Podczas gdy inne kraje o wysokim deficycie strukturalnym podejmują działania na rzecz jego ograniczenia, rząd Polski zwiększa wydatki publiczne i deficyt.

Prognozowane zmiany deficytu strukturalnego

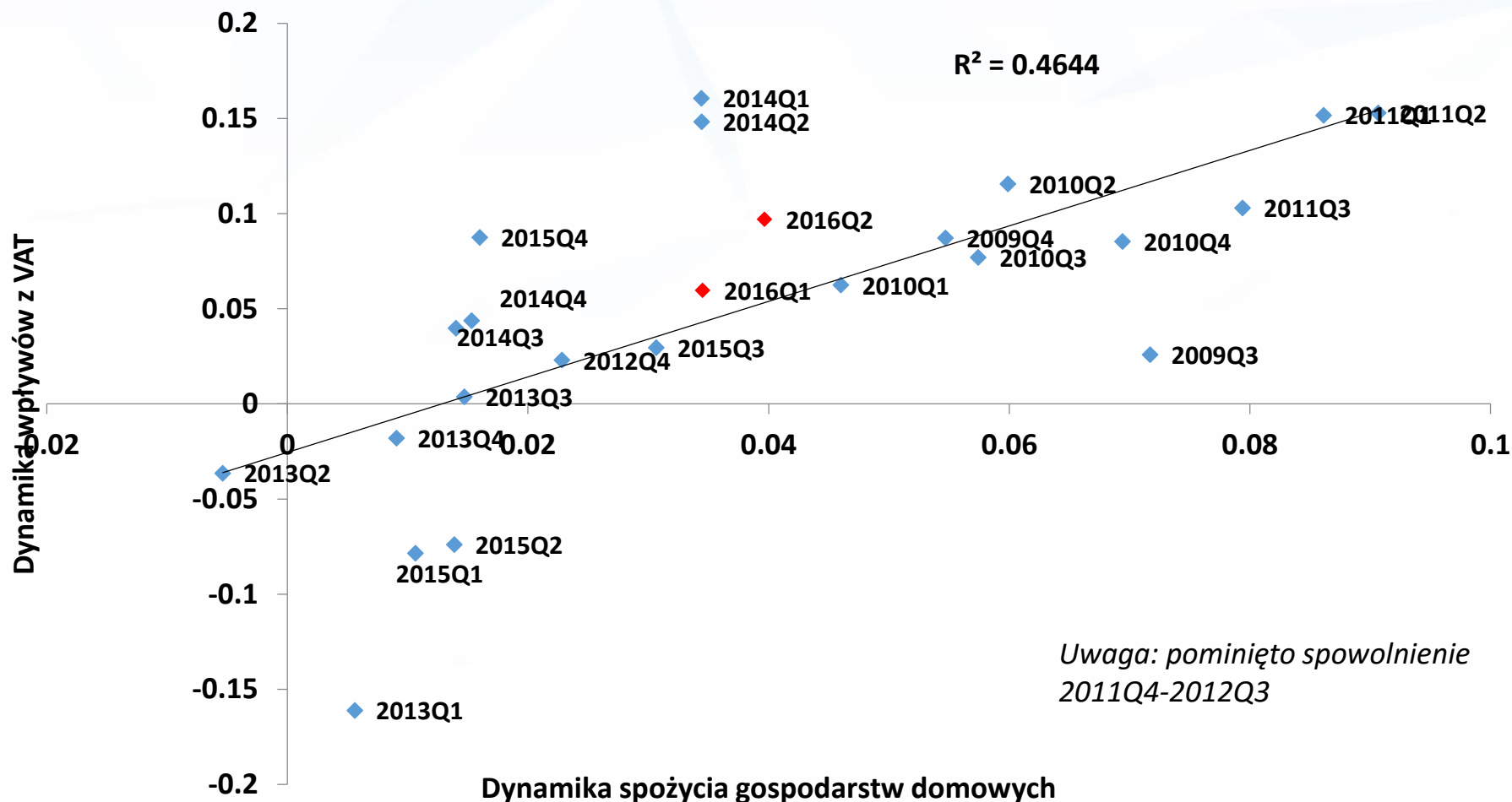
Deficyt strukturalny w 2015 roku oraz jego prognozowana zmiana 2015-2017 (%PKB)

Za dobrymi wynikami budżetu państwa po 8 miesiącach 2016 roku poza uszczelnieniem systemu podatkowego stoi struktura wzrostu gospodarczego oraz wstrzymanie wydatków majątkowych.

Wydatki majątkowe budżetu państwa oraz samorządów

Dynamika nominalnego spożycia gospodarstw domowych oraz wpływów z VAT kwartał do analogicznego kwartału roku poprzedniego

Plan prezentacji:

- Wstęp: koniunktura na świecie a wzrost gospodarczy w Polsce
- 1. Strukturalne wyzwania przed polską gospodarką
- 2. Stan finansów publicznych
- 3. Polityka gospodarcza rządu
- **Podsumowanie**

Podsumowanie

- Kontekst:

- Wzrost gospodarczy w Polsce zależy od niepewnej sytuacji w gospodarce światowej

- Wpływ krajowej polityki gospodarczej

Podaż pracy

- Rodzina 500+ oraz obniżenie wieku emerytalnego zmniejszą podaż pracy

Produktywność

- Wzrost interwencjonizmu państwowego oraz ograniczenie roli rynków finansowych osłabią tempo wzrostu produktywności
- Ograniczenie handlu ziemią ograniczy tempo wzrostu produktywności
- Deregulacja może przyczynić się do szybszego tempa wzrostu produktywności

Inwestycje

- Niepewność polityczna oraz ograniczenie roli rynków finansowych negatywnie wpływa na wysokość inwestycji

Otwarta kwestia – szara strefa

- Ryzykownie wysoki deficyt strukturalny

- Obniżenie wieku emerytalnego pogorszy deficyt strukturalny
- Utrzymanie długu publicznego w relacji do PKB poniżej 60% zależy przede wszystkim od utrzymania wzrostu nominalnego PKB

Scenariusze

		2016	2017	2018	2019	2020
Projekt budżetu (X 2016)	Wzrost PKB	3.4%	3.6%	3.8%	3.9%	3.9%
	Deficyt (%PKB)		-2.9%			
	Dług publiczny (PDP) (%PKB)	51.4%	52.3%			
	Dług publiczny (ESA2010) (%PKB)	53.7%	55%			
Aktualizacja programu konwergencji (IV 2016)	Wzrost PKB	3.8%	3.9%	4.0%	4.1%	
	Deficyt (%PKB)	-2.6%	-2.9%	-2%	-1.3%	
	Dług publiczny (ESA2010) (%PKB)	51,3%	52%	52,5%	52%	50,4%

Realny wzrost PKB spada w okolice 2%, nominalny pozostaje na poziomie ok. 4%.

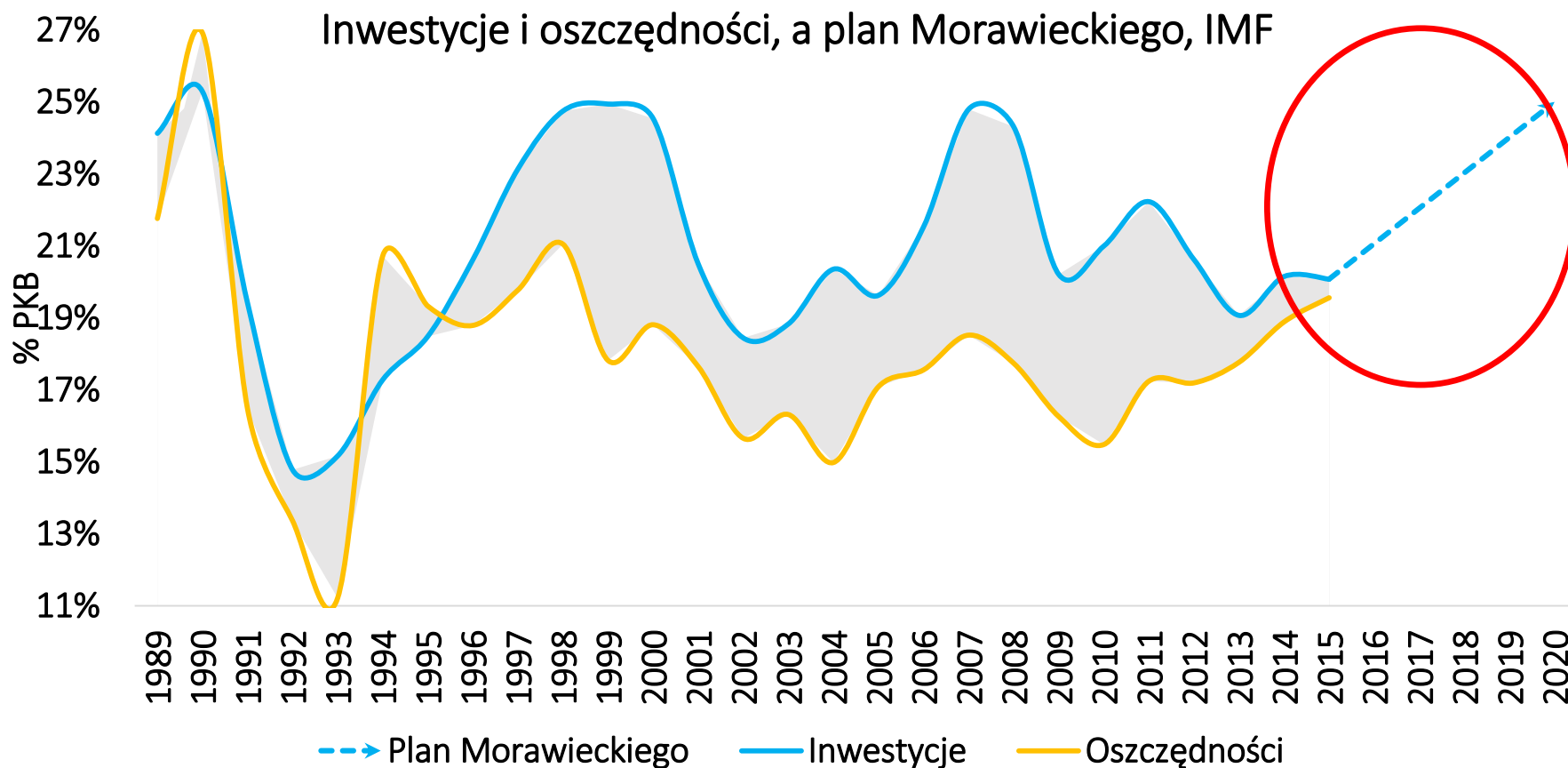
- Deficyt strukturalny: 3%
- Obniżenie wieku emerytalnego: 0.5%-1%
- Stopniowy wzrost kosztów obsługi długu: 0.1-0.5%
- Efekt nominalnego wzrostu PKB: -2 pkt. proc.
- Wzrost długu publicznego w ciągu roku: 2-2.5 pkt. proc. rocznie

Realny wzrost PKB spada w okolice 0%, nominalny pozostaje na poziomie ok. 2%.

- Deficyt strukturalny: 3%
- Obniżenie wieku emerytalnego: 0.5%-1%
- Wzrost kosztów obsługi długu publicznego: 0.2%-0.5%
- Cykliczny spadek wpływów z VAT: 0.5%-1%
- Łącznie deficyt: 4.5%-5.5%
- Efekt nominalnego wzrostu PKB: -1 pkt. proc.
- Osłabienie złotego o 25 groszy: + 1 pkt. proc.
- Wzrost długu publicznego w ciągu roku: 4.5-5.5 pkt. proc. rocznie

dziękuję za uwagę
aleksander.laszek@for.org.pl

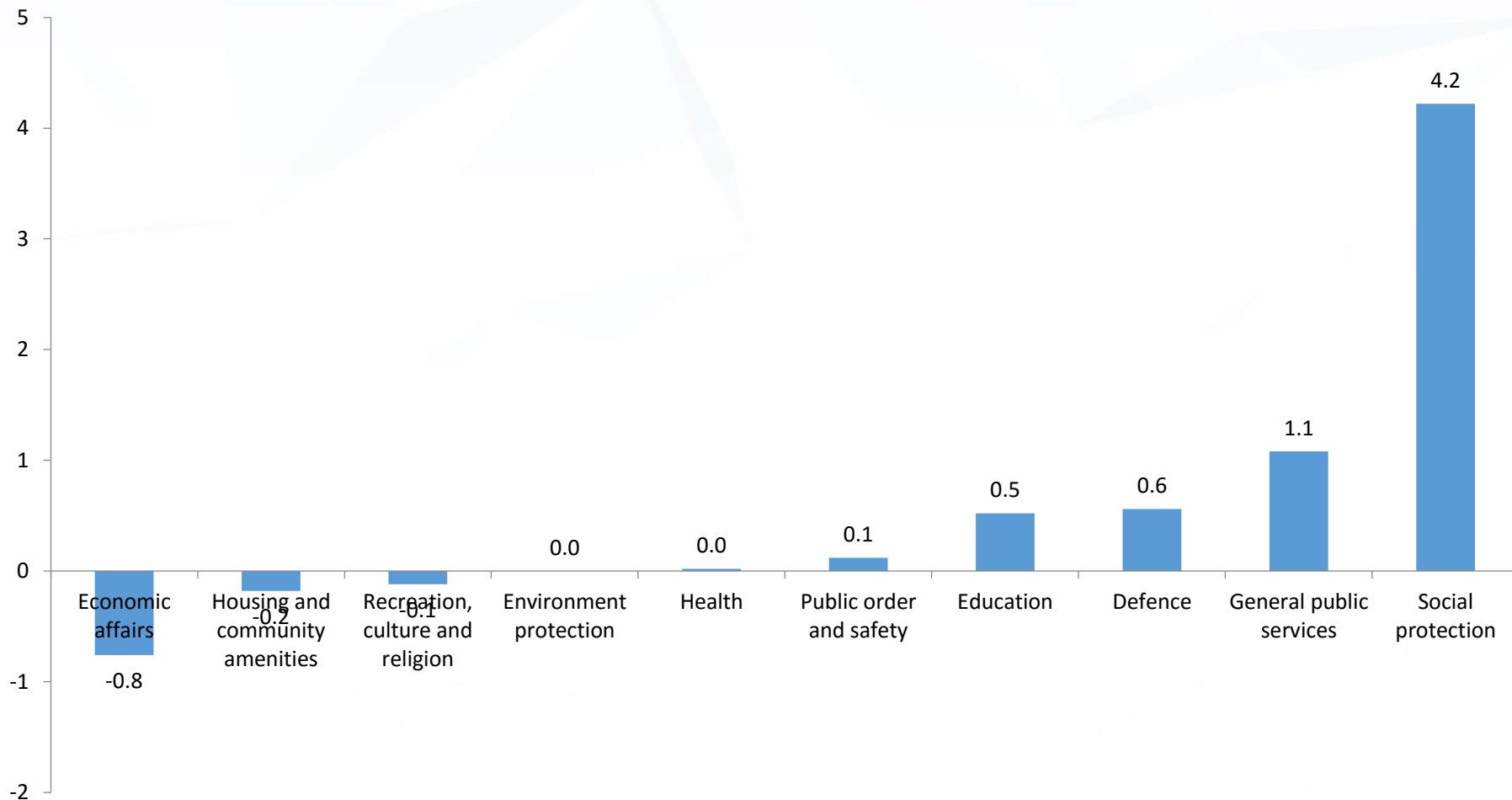
Inwestycje mogą być finansowane z dwóch źródeł: oszczędności krajowych oraz zadłużenia zagranicznego. W ciągu ostatnich 10 lat stopa inwestycji w Polsce była przeciętnie o 4 pkt. proc. wyższa niż stopa oszczędności i brakujące środki musieliśmy pożyczać zagranicą. Morawiecki słusznie zwraca uwagę na zagrożenia związane z zadłużeniem zagranicznym, ale milczy na temat konieczności naprawy finansów publicznych oraz ograniczenia konsumpcji potrzebnych dla wzrostu krajowej stopy oszczędności.

Wydatki publiczne w PL są o 5.4% PKB wyższe niż w CEE5. To przede wszystkim renty i emerytury (4.3%), koszty obsługi długu (1.3%) i wojsko (0,6% PKB).

Różnica w wydatkach między Polską a średnią dla CEE5 w 2013 roku

Wydatki publiczne jako % PKB; CEE5 – kraje regionu o niższych wydatkach publicznych (Litwa, Łotwa, Estonia, Bułgaria, Rumunia)

Wydatki publiczne w Polsce są na porównywalnym poziomie do Europy Zachodniej gdy była na naszym poziomie rozwoju, ale wyższe niż w tygrysach

Różnica w wydatkach między Polską a średnią dla CEE5 w 2013 roku

Wydatki publiczne jako % PKB; CEE5 – kraje regionu o niższych wydatkach publicznych (Litwa, Łotwa, Estonia, Bułgaria, Rumunia)

	rok	PKB/p ppp (tysiące USD)	Wydatki publiczne (% PKB)
Polska	2015	25,7	42%
Francja	1979	25,7	45%
Finlandia	1985	25.7	46%
Austria	1980	25.8	48%
Wielka Brytania	1987	25,9	40%
Japonia	1986	25.8	31%
Korea	2004	25.9	20%
Tajwan	1997	25.0	27%
Hongkong	1987	25.3	14%
Singapur	1983	26.0	b.d.

Wydatki publiczne w Polsce są na porównywalnym poziomie do Europy Zachodniej gdy była na naszym poziomie rozwoju, ale wyższe niż w tygrysach

Udział mikroprzedsiębiorstw skorygowany o strukturę gospodarki

Wydatki publiczne jako % PKB; CEE5 – kraje regionu o niższych wydatkach publicznych (Litwa, Łotwa, Estonia, Bułgaria, Rumunia)

